

Smaken verschillen

Onderzoek naar de betekenis van de POA's voor het
provinciaal arbeidsmarktbeleid

Colofon

De Rekenkamer Oost-Nederland is een onafhankelijk orgaan dat onderzoek doet naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Gelderland en Overijssel.

De bestuursleden van de Rekenkamer zijn: de heer drs. M. Mekel (voorzitter), de heer drs. R.S. de Heus EMIA RO (plv. voorzitter) en mevrouw mr. Th.O.J. Lucardie.

Dit rapport is voorbereid door een onderzoeksteam bestaande uit de heer R. Hoekstra en mevrouw K. IJssels.

Rekenkamer Oost-Nederland
Achter de Muren Zandpoort 6
7411 GE Deventer
Telefoon: 0570 – 66 58 00
info@rekenkameroost.nl
www.rekenkameroost.nl
Twitter: @RekenkamerOost

De foto op de kaft is afkomstig van de website www.vgn.nl/artikel/18510

Smaken verschillen

Onderzoek naar de betekenis van de POA's voor het
provinciaal arbeidsmarktbeleid

Deventer, november 2014

Voorwoord

Dit onderzoek van de Rekenkamer richt zich op de rol van de provincie in relatie tot het functioneren van de POA's. Dat was ook de strekking van het verzoek dat we ontvingen van de Staten.

Maar wanneer we met Statenleden over het onderwerp regionale arbeidsmarkt spreken, dan gaat de discussie al gauw over wat de provincie kan betekenen in het stimuleren van de regionale economie. Daarbij lopen politieke richtingen uiteen, grofweg langs het spectrum van reguleren, regisseren, stimuleren, faciliteren tot loslaten. En al snel gaat het dan over maatschappelijke belangen zoals werkzoekende jongeren of ouderen, het opleidingsniveau van de beroepsbevolking of het belang van het bedrijfsleven. Die vraagstukken gaan over politieke keuzes en het past de Rekenkamer niet hierin te sturen. Tegelijkertijd merken we dat ons zoekenderwijs vragen worden gesteld over goede voorbeelden van geslaagde projecten, over hoe het over de grens gaat in Duitsland, over wat werkt om onderwijs goed op de arbeidsmarkt te laten aansluiten, kortom: vragen over wat goed arbeidsmarktbeleid is. Om ook aan deze behoefte tegemoet te komen hebben we gemeend om aan deze rapportage iets toe te voegen. We hebben een aantal deskundigen gevraagd hun expert-opinie te geven over regionaal arbeidsmarktbeleid en de rol van de provincie. Deze inzichten vertolken niet het oordeel van de Rekenkamer, maar bieden inzichten waarmee Statenleden hun voordeel kunnen doen. In een aparte bijlage bij dit rapport treft u deze inzichten aan.

Rekenkameronderzoek kan niet zonder de medewerking van alle betrokkenen. De Rekenkamer Oost-Nederland bedankt het bestuur en de ambtelijke organisatie van de provincie, de POA's en de respondenten van de digitale enquête voor hun bijdrage aan het onderzoek.

Namens het bestuur van de Rekenkamer Oost-Nederland,

M.M.S. Mekel,
voorzitter Rekenkamer

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
-----------------	---

DEEL 1: Bestuurlijke nota.....	7
---------------------------------------	----------

1 Arbeidsmarktbeleid en POA's.....	8
---	----------

1.1 Gelders arbeidsmarktbeleid.....	8
1.2 POA's in Gelderland	9

2 Conclusies en aanbevelingen	10
--	-----------

2.1 Hoofdconclusie.....	10
2.2 Doeltreffende bijdrage POA's aan arbeidsmarktbeleid	11
2.3 Stakeholders: doorgaan op de ingeslagen weg	13
2.4 Aanbevelingen.....	14

3 Bestuurlijke reactie	16
-------------------------------------	-----------

3.1 Bestuurlijke reactie GS.....	16
----------------------------------	----

DEEL 2: Nota van bevindingen.....	18
--	-----------

1 Opzet onderzoek	19
--------------------------------	-----------

1.1 Aanleiding.....	19
1.2 Onderzoeksvragen	20

2 Arbeidsmarktbeleid Gelderland.....	21
---	-----------

2.1 Schets arbeidsmarktbeleid sinds 2007.....	21
2.2 Provinciale doelen en instrumentarium	24
2.3 Sturing met het subsidie-instrument	25
2.4 Verantwoording aan PS.....	26
2.5 Beoordeling rol provincie door de POA's.....	27

3 POA's in Gelderland.....	33
-----------------------------------	-----------

3.1 POA's in de praktijk	33
3.2 Overzicht POA's op hoofdlijnen	34
3.3 Achterhoek.....	36
3.4 Arnhem.....	39
3.5 De Liemers.....	42
3.6 De Valleiregio	46

3.7	Noord-Veluwe	50
3.8	Rivierenland	54
3.9	Stedendriehoek.....	58
4	Stakeholderanalyse	62
4.1	Belang van het POA volgens stakeholders.....	62
4.2	Contacten en samenwerking tussen de O's.....	64
4.3	Resultaat en functioneren POA's	65
5	Toekomst arbeidsmarktbeleid	67
5.1	Arbeidsmarktbeleid in andere provincies.....	67
5.2	Kansen en mogelijkheden rol provincie.....	69
5.3	Kansen voor de POA's van de toekomst	70
Bijlage 1:	Onderzoeksopzet	72
Bijlage 2:	Verantwoording enquête.....	74
Bijlage 3:	Geraadpleegde bronnen	75

DEEL 1:

Bestuurlijke nota

1 Arbeidsmarktbeleid en POA's

De Rekenkamer Oost-Nederland onderzoekt de bijdrage van de Platforms Onderwijs en Arbeidsmarkt (POA's) aan het arbeidsmarktbeleid van de provincie Gelderland. In deze nota presenteren we de bestuurlijke boodschap uit dit onderzoek. In het tweede deel van dit rapport treft u de bevindingen aan. Voordat we ingaan op de bestuurlijke boodschap, beschrijven we het arbeidsmarktbeleid en de rol die de POA's hierin hebben.

1.1 Gelders arbeidsmarktbeleid

8

Smaken verschillen

Het arbeidsmarktbeleid in Nederland is grotendeels in handen van het Rijk en de gemeenten. De formele rol van de provincies op het terrein van arbeidsmarktbeleid is beperkt. De provincie Gelderland koos er -net als negen andere provincies- voor om autonoom arbeidsmarktbeleid te voeren. In Gelderland is de koppeling gemaakt met de provinciale kerntaak op het gebied van regionale economie en de provincie richt zich op de vraagkant; de ondernemers. De redenering is dat voldoende en goed gekwalificeerde arbeidskrachten onontbeerlijk zijn bij het streven naar een concurrerende, innovatieve en duurzame Gelderse economie. Het arbeidsmarktbeleid van de provincie Gelderland bestaat uit vier onderdelen:

- het financieren van het organiserend vermogen (de POA's);
- het verzorgen van arbeidsmarktinformatie (de arbeidsmarktmonitor);
- het mede-financieren van projecten op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt (subsidieregeling);
- het delen van kennis.

De focus in dit onderzoek ligt op de betekenis van de POA's voor het provinciale arbeidsmarktbeleid. De drie overige onderdelen zijn onderzocht voor zover ze betrekking hebben op het functioneren van de platforms.

1.2 POA's in Gelderland

De POA's zijn samenwerkingsverbanden tussen de drie O's (Overheid, Onderwijsinstellingen en Ondernemers). In Gelderland zijn in zeven regio's POA's actief, te weten in de Achterhoek, Arnhem, de Liemers, de Vallei, Noord-Veluwe, Rivierenland en de Stedendriehoek¹. Daarmee is in alle zes regio's² van de provincie een POA en daarnaast is in de Liemers een POA actief. De POA's ontvangen subsidie van de provincie om zich te organiseren. Binnen de huidige beleidslijn wordt de financiële ondersteuning afgebouwd en voor 2014 gaat het om een bedrag van maximaal € 68.850 per POA. De POA's stimuleren partijen om arbeidsmarktprojecten op te zetten en uit te voeren met als overkoepelend doel een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Deze projecten kunnen voor subsidie van de provincie Gelderland in aanmerking komen. Voor de subsidie in het kader van de Human Capital Agenda³ hebben de POA's een adviserende rol bij de beoordeling van de subsidieaanvraag.

¹ De provincie spreekt op haar website van 8 POA's, daarbij wordt Nijmegen meegeteld. Omdat Nijmegen geen subsidie voor het organiserend vermogen ontvangt is er feitelijk geen sprake van een POA.

² De indeling in de regio's zoals gehanteerd door de provincie: Achterhoek, Arnhem-Nijmegen, Noord-Veluwe, Rivierenland, Stedendriehoek en de Vallei.

³ De Human Capital Agenda richt zich op de Gelderse topsectoren Health & Life Sciences, Maakindustrie, Energie- & Milieutechnologie en Agrofood en de aandachtsectoren Creatieve Industrie, Vrijtijdseconomie, Land- en tuinbouw en Logistiek. Voor deze sectoren heeft de provincie 10 knelpunten benoemd in de Human Capital Agenda die de personele ambities van organisaties afremmen. Werkgevers met initiatieven die één of meer van die knelpunten aanpakken, kunnen in aanmerking komen voor provinciale subsidie.

2 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk beantwoorden wij de vragen die centraal staan in het onderzoek. We starten het hoofdstuk met de hoofdconclusie van dit onderzoek.

2.1 Hoofdconclusie

Aanleiding

Verschillende fracties van de Staten van Gelderland gaven aan meer zicht te willen hebben in het werk van de POA's. Wat doen de POA's en wat leveren de POA's op voor het arbeidsmarktbeleid van Gelderland? En, gericht op de toekomst, waar zitten voor de provincie mogelijkheden om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te bevorderen?

Centrale vraag

De centrale vraag in dit onderzoek bestaat uit twee delen:

- a. In welke mate is de bijdrage van de POA's aan het Gelderse arbeidsmarktbeleid in de periode 2011 tot mei 2014 als doeltreffend te beoordelen?
- b. Welke mogelijkheden zijn er voor de provincie Gelderland om in de toekomst de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt op regionaal niveau te stimuleren?

De doeltreffendheid beoordelen we aan de hand van geleverde prestaties en resultaten, daarnaast is de beoordeling van de POA's door de drie O's (Onderwijs, Ondernemers en Overheid) een graadmeter voor de doeltreffendheid. De outcome, dat wil zeggen het effect van de POA's op de ontwikkeling van de Gelderse arbeidsmarkt nemen we niet mee in dit onderzoek. Externe factoren zoals de economische ontwikkeling maken het onmogelijk om een causaal verband aan te tonen tussen de inzet van de POA's en de effecten op de arbeidsmarkt. Wel doen we onderbouwde uitspraken over de mate waarin de POA's als instrument bijdragen aan de doelstellingen van het Gelderse arbeidsmarktbeleid.

Hoofdconclusie

De Gelderse POA's zijn zelfstandige netwerkorganisaties waarin overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen op (sub)regionaal niveau samenwerken. De partners in de regio bepalen de invulling van de POA's, te weten omvang van het budget en de ondersteuning maar ook het inhoudelijke programma. Met de uitvoering van de jaarplannen die ten grondslag liggen aan de subsidieaanvraag voor het organiserend vermogen, worden de resultaten behaald die er van verwacht mogen worden. In combinatie met de waardering die stakeholders hebben voor de POA's en hun resultaten is er daarmee sprake van een doeltreffende bijdrage van de POA's aan het arbeidsmarktbeleid van Gelderland. Een belangrijke kanttekening daarbij is dat de betrokkenheid van het midden- en kleinbedrijf (MKB) bij de POA's een aandachtspunt is. Mogelijk komen de knelpunten die het MKB ervaart niet of niet in voldoende mate in de programma's van de POA's terecht. Daar ligt een belangrijk verbeterpunt voor de POA's.

Stakeholders zien mogelijkheden voor de toekomstige inzet door de provincie met name in continuering van de rolopvatting en -invulling en financiering door de provincie. Daarnaast zijn er enkele verbeterpunten aan te wijzen in de ondersteuning van de POA's door de provincie, het gaat hierbij om de arbeidsmarktmonitor en de subsidie in het kader van de Human Capital Agenda.

In de hierna volgende paragrafen worden de onderdelen uit deze hoofdconclusie nader onderbouwd en toegelicht.

2.2 Doeltreffende bijdrage POA's aan arbeidsmarktbeleid

POA's zorgen voor een regionaal netwerk op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt, bieden de provincie toegang tot dit netwerk, delen kennis binnen het netwerk, stimuleren de totstandkoming van projecten op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt en adviseren over de HCA-projecten. Uit het onderzoek blijkt dat de bijdrage van de POA's aan het Gelderse arbeidsmarktbeleid als doeltreffend te beoordelen is. De rolverdeling is dat de provincie faciliteert en de POA's verantwoordelijk zijn voor de inhoud. De partners in de regio bepalen dan ook samen de inhoud van het programma of plan van het POA. Uit de verantwoordingen over de ontvangen subsidie blijkt dat POA's invulling geven aan het programma of plan waarvoor zij subsidie van de provincie ontvangen. Daarmee doen POA's dus wat betrokken partners in de regio nodig vinden en kan hun bijdrage aan het arbeidsmarktbeleid van de provincie Gelderland als doeltreffend worden beoordeeld. Een belangrijke kanttekening hierbij is wel dat de betrokkenheid van het MKB en de bekendheid van de

POA's in de regio volgens stakeholders aandachtspunten zijn. Hierdoor is het de vraag of de betrokken partners in de regio een voldoende representatief beeld hebben van wat er nodig is in de regio. Daar zit een belangrijk verbeterpunt.

Uit het onderzoek blijkt waardering voor de rol van de provincie, de ruimte die de provincie laat aan de regio's en de inspanningen op het gebied van kennisdeling. Wel zijn er verbeterpunten mogelijk ten aanzien van de arbeidsmarktmonitor en de subsidies voor arbeidsmarktprojecten. Alvorens daar op in te gaan, gaan we in op de verantwoording aan Provinciale Staten.

Verantwoording aan PS

De doelstelling van het arbeidsmarktbeleid is in de jaren 2011-2013 verschoven van 'arbeidsmarktdiscrepancies verkleinen' naar 'versterken van het MKB'. In de verantwoording over het gevoerde beleid aan Provinciale Staten worden aantallen POA's en projecten opgenomen, zonder een duidelijke koppeling te maken tussen de inzet van de POA's en het doel. De verantwoording aan PS kan aan zeggingskracht winnen, door een duidelijker koppeling te maken tussen de prestaties en de doelen.

Arbeidsmarktmonitor

De POA's waarderen de arbeidsmarktmonitor over het algemeen, hoewel over de (te lage) frequentie en de regionale vertaling door een deel van de POA's een kanttekening wordt geplaatst. Door de monitor actiever aan te bieden in combinatie met een toelichting 'wat laat de monitor voor deze regio zien' kan de monitor beter worden benut.

Subsidiemogelijkheden

Uit het onderzoek onder stakeholders komt naar voren dat de subsidiemogelijkheden van de provincie aansluiten op de vraag in de regio en als ondersteunend worden ervaren. Over de procedures die daarbij horen zijn de meningen verdeeld; waar de één overweegt om vanwege de 'rompslomp' geen subsidie meer aan te vragen, roemt de ander de eenvoud van de procedures. Voor de subsidie in het kader van de Human Capital Agenda (HCA) hebben de POA's een adviserende rol; alle subsidieaanvragen in het kader van de HCA moeten door een POA beoordeeld zijn alvorens een aanvraag ingediend kan worden. Hoewel er waardering is voor het feit dat de provincie de POA's betreft, leidt deze rol ook tot verwarring. Gesignaleerd wordt dat de provincie alleen subsidieaanvragen wil ontvangen waar de POA's positief over hebben geadviseerd. Daarmee wordt de rol van de POA's in de praktijk groter dan hun rol formeel is. Naast de vraag of deze grotere rol passend is, speelt hierbij ook het aspect deskundigheid. Voor subsidieaanvragen die zich buiten het deskundigheidsgebied van betrokken POA-bestuurders bevinden, wordt de adviesrol als minder geschikt ervaren.

In de volgende tabel wordt de verdeling van de HCA-subsidies over de verschillende POA-regio's weergegeven. Het gaat hierbij om de bedragen die eind juli 2014 beschikt waren. Op dat moment zaten er nog subsidieaanvragen 'in de pijplijn', het betreft dus een momentopname.

Tabel 1 Subsidie Human Capital Agenda

POA	Subsidie in €
Arnhem	1.580.267
Achterhoek	1.362.798
Stedendriehoek	768.000
Noord-Veluwe	631.616
Nijmegen	397.045
De Vallei	200.000
Rivierenland	197.495
De Liemers	96.593
Totaal	5.233.814

Bron: provincie Gelderland, bewerking Rekenkamer Oost-Nederland

Uit de tabel blijkt dat alle regio's een bijdrage hebben ontvangen in het kader van de HCA, ook de regio Nijmegen, hoewel dit formeel geen POA is. De bijdragen voor de regio's Achterhoek en Arnhem zijn een veelvoud van de bedragen die de andere regio's ontvingen. In beide regio's slaagt men er goed in om vraag gestuurde projecten⁴ in te dienen voor subsidie, dit kan als succes van het organiserend vermogen worden gezien. Met als andere kant van de medaille de vraag of de situatie op de arbeidsmarkt in de Achterhoek en Arnhem dit verschil in omvang van de ontvangen subsidie ten opzichte van de andere POA's kan rechtvaardigen. Op basis van dit onderzoek kan deze vraag niet worden beantwoord.

Een laatste punt dat uit het onderzoek naar voren is gekomen is dat een deel van de POA's de indruk heeft dat de regels voor de HCA-subsidie deels tijdens het spel zijn ontwikkeld en er sprake lijkt van 'interne jurisprudentie'. Omdat subsidieaanvragen opstellen tijd en energie kost is het wenselijk duidelijkheid te hebben over de spelregels.

2.3 Stakeholders: doorgaan op de ingeslagen weg

Zowel voor de provinciale rol als voor de rol van de POA's blijkt in dit onderzoek veel draagvlak. Gelderland is niet uniek in haar rolopvatting en invulling van het arbeidsmarktbeleid. Ook andere provincies kiezen voor een faciliterende rol in combinatie met het ondersteunen van arbeidsmarktprojecten.

Uit het onderzoek zijn suggesties voor de toekomst naar voren gekomen. Deze suggesties passen binnen de huidige kaders en de huidige rolverdeling. Doorgaan op de ingeslagen weg is dan ook de conclusie die uit dit onderzoek naar voren komt als het gaat om de mogelijkheden voor de provincie in de toekomst. Er wordt veel waarde gehecht aan het continueren van de provinciale rol en de financiering.

⁴ Projecten waar ondernemers bij betrokken zijn.

Rol provincie; duidelijke keuze wenselijk

Uit het onderzoek komt duidelijk het belang naar voren van een platform waar de O's samen komen. De POA's vormen op dit moment dit platform; gefinancierd door de provincie kunnen de O's in de regio knelpunten signaleren en partijen stimuleren om tot oplossingen te komen. De ruimte die de regio's krijgen om invulling te geven aan het arbeidsmarktbeleid wordt zeer gewaardeerd. Tegelijkertijd ervaart een deel dat de ruimte wordt ingeperkt, door inzicht te moeten geven in de doelmatigheid en door tussentijds informatie te moeten verstrekken over gerealiseerde prestaties. Aangegeven wordt dat een duidelijke keuze wenselijk is; als de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid aan de regio's wordt overgelaten, dan zou dat ook tot uitdrukking moeten komen in de vrijheid om middelen zelfstandig in te kunnen zetten bijvoorbeeld naar analogie van de stad- en regiocontracten. Stakeholders zien daarbij een kans in het bundelen van subsidiestromen. Een grotere financiële slagkracht, met afspraken over de verantwoording wordt door stakeholders als wenselijk gezien omdat ontwikkelingen op de arbeidsmarkt vragen om continue inspanning en om het pakken van kansen op het moment dat deze zich voordoen.

Financiering organiserend vermogen

De vraag dient zich vervolgens aan of het nodig is om dit platform te laten financieren door de provincie. Deze vraag is op basis van dit onderzoek niet eenduidig te beantwoorden. Uit het onderzoek komt naar voren dat het overgrote deel van de respondenten verwacht dat provinciale ondersteuning nodig blijft om het uiteenvallen van de samenwerkingsverbanden te voorkomen. Ook constateren POA's dat door de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt het werk er niet minder op wordt en het niet logisch zou zijn om de subsidie voor het organiserend vermogen te verminderen. Tegelijkertijd zijn er POA's die bewust inzetten op een lagere subsidie van de provincie en worden subsidies aangevraagd vanuit de redenering dat het zonde is om beschikbare middelen te laten liggen. De vraag of het voor de hand ligt om het organiserend vermogen te financieren komt in onze beleving uit op de politieke vraag of de provincie arbeidsmarktbeleid moet voeren en zo ja of er daarbij gekozen wordt voor een regionale insteek. Als het antwoord op beide vragen ja is, dan ligt financiële ondersteuning van het organiserend vermogen voor de hand. Anders geformuleerd; zonder financiële ondersteuning van het organiserend vermogen is er niet of nauwelijks sprake van *regionaal* arbeidsmarktbeleid, tenzij er andere instrumenten worden ingezet waaruit de regionale insteek van het arbeidsmarktbeleid blijkt.

2.4 Aanbevelingen

Het arbeidsmarktbeleid van de toekomst wordt de komende periode in het kader van de (her)formulering van het economische beleid voor de volgende statenperiode opgesteld. PS bepalen de richting en maken daarin keuzes. Als opnieuw gekozen wordt voor regionaal arbeidsmarktbeleid doet de Rekenkamer PS de volgende aanbevelingen:

1. Maak maatwerk mogelijk in de ondersteuning van de regio's; een meer regio-specifieke benadering biedt kansen voor zowel de afzonderlijke platforms als de provincie om aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te stimuleren.
2. Houd voeling met de regio's / de POA's door bijvoorbeeld eens per twee jaar verwachtingen en signalen uit te wisselen tussen PS en POA's.
3. Neem de wensen van de POA's ten aanzien van hun slagkracht en de bundeling van subsidiestromen, waaronder de HCA-subsidies, in overweging bij de uitwerking van het toekomstige arbeidsmarktbeleid.
4. Met het versterken van het MKB als doel ligt het voor de hand om POA's te vragen de focus te leggen op MKB-bedrijven. Dit kan tot uitdrukking komen in de samenstelling van het bestuur van het POA, maar ook door betrokkenheid van MKB bedrijven bij de projecten die uit het POA voortkomen. Vraag GS:
 - a. POA's in de verantwoording over de subsidie aan te laten geven hoeveel verschillende MKB-bedrijven er betrokken zijn bij de projecten die in POA-verband tot stand komen, opdat inzicht ontstaat in de mate waarin MKB-bedrijven betrokken zijn;
 - b. een streefgetal te koppelen aan het aantal MKB-bedrijven, zo ontstaat tevens een meetbare (prestatie)doelstelling en kunnen PS de ontwikkeling hierin volgen;
5. Vraag GS de arbeidsmarktmonitor actiever aan te bieden, bijvoorbeeld door een toelichting erover te geven binnen het POA en met regelmaat het gebruik ervan te evalueren.
6. Vraag GS de spelregels rondom de HCA-subsidies te verduidelijken, onder meer ten aanzien van de rol die de POA's hebben ten aanzien van deze subsidieaanvragen.
7. Vraag GS na een jaar verslag te doen van de implementatie van de aanbevelingen.

3 Bestuurlijke reactie

In dit hoofdstuk is de bestuurlijke reactie van Gedeputeerde Staten van Gelderland op ons rapport opgenomen.

3.1 Bestuurlijke reactie GS

Geachte mevrouw Mathijssen,

Op 15 oktober heeft u het rapport “smaken verschillen; onderzoek naar de betekenis van de POA’s voor het provinciaal arbeidsmarktbeleid,” toegestuurd.

Graag voldoen wij aan uw verzoek om hierop te reageren.

Wij zijn verheugd met de conclusie dat de bijdrage van de POA’s als doeltreffend te beoordelen is en dat er waardering is voor de rol van de provincie m.b.t. de ruimte die het laat aan de regio’s, de inzet op het gebied van kennisdeling en het verschaffen van arbeidsmarktinformatie (arbeidsmarktonderzoeken). Daarnaast bevestigt dit onderzoek onze overtuiging dat partners in de regio belang hechten aan institutioneel overleg tussen ondernemers, onderwijs en overheid en dat het bijbehorende organiserend vermogen herin een belangrijke rol speelt. Voor de vormgeving van het provinciale beleid in de toekomst (nieuwe statenperiode) is dit een relevant gegeven. Bij de dan te maken keuzen zullen wat ons betreft ook alle aanbevelingen worden betrokken. Het blijft echter een verantwoordelijkheid van de regionale partners met inbegrip van het MKB, om de regionale samenwerking vorm te geven. Wij zullen de aanbevelingen ook betrekken bij de verdere uitwerking van motie 41 zoals geformuleerd in de statenbrief “intensivering Gelders arbeidsmarktbeleid.” Op deze wijze maken wij direct werk van de aanbevelingen met inachtneming van de verantwoordelijkheden van de partners in de Gelderse regio’s.

Wij danken u voor uw werkzaamheden en zien uit naar het eindrapport.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Commissaris
van de Koning

secretaris

DEEL 2:

Nota van bevindingen

1 Opzet onderzoek

1.1 Aanleiding

Knelpunten arbeidsmarkt

In de Miljoenennota 2014 geeft het Kabinet aan dat de werkloosheid licht dalende is en dat de economie voorzichtig aantrekt. Voorzichtig goed nieuws na jaren van slechte berichten over de stand van de economie. Dat neemt niet weg dat er nog steeds de nodige economische problemen zijn. Een daarvan is de zogenaamde 'mismatch' op de arbeidsmarkt. Dat betekent dat de vraag naar en aanbod van arbeid onvoldoende op elkaar aansluiten. Het gevolg is dat voor sommige beroepen er een tekort is en voor andere het overschot. De sector techniek is een goed voorbeeld waar een tekort is aan voldoende geschoold personeel.

Rol provincie

De formele rol van de provincie op het terrein van de arbeidsmarkt is beperkt. De meerderheid van wettelijke taken zijn namelijk verdeeld over de Rijksoverheid, het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en de gemeenten. Zij gaan over onderwerpen als uitkeringen, re-integratie, ontslag aanvragen en dergelijke. Het arbeidsmarktbeleid van de provincies in Nederland is autonoom beleid en is inhoudelijk gekoppeld aan de provinciale kerntaak op het gebied van de regionale economie. Van de 12 provincies voeren er 10 een arbeidsmarktbeleid. Zuid-Holland en Utrecht voeren in de bestuursperiode 2011-2015 geen arbeidsmarktbeleid.

Inzicht PS

Verschillende fracties van de Staten van Gelderland gaven aan bij de Rekenkamer dat zij graag meer zicht willen hebben in het werk van de Platforms Onderwijs & Arbeidsmarkt in Gelderland. Deze platforms of POA's zijn samenwerkingsverbanden tussen Overheden (gemeenten), Ondernemers en Onderwijsinstellingen (de 3 O's). Zij ontvangen van de provincie Gelderland subsidie om zich te organiseren. Bovendien hebben de platforms een rol in het stimuleren van partijen om arbeidsmarktprojecten op te zetten en uit te voeren. Zo hebben de platforms een adviserende rol bij het toekennen van subsidies voor projecten van de Human Capital Agenda.

'Elk talent moet worden benut om Gelderland economisch vitaal te houden. Er ontstaat een toenemende schaarste op de arbeidsmarkt. Sectoren die in Gelderland belangrijk zijn, zoals de zorg en techniek, zullen in toenemende mate geconfronteerd worden met gebrek aan personeel. Samenwerking tussen overheid, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven wordt gestimuleerd met als doel een betere aansluiting qua beroep, opleidingsniveau en ervaring van het arbeidsaanbod op de vraag van werkgevers.'

Bron: coalitieakkoord Uitdagend Gelderland

1.2 Onderzoeksvragen

De centrale vraag in dit onderzoek bestaat uit twee onderdelen:

- a. In welke mate is de bijdrage van de POA's aan het Gelderse arbeidsmarktbeleid in de periode 2011 tot mei 2014 als doeltreffend te beoordelen?
- b. Welke mogelijkheden zijn er voor de provincie Gelderland om in de toekomst de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt op regionaal niveau te stimuleren?

De doeltreffendheid beoordelen we enerzijds aan de hand van de geleverde prestaties en resultaten, anderzijds is de beoordeling van de POA's door de drie O's een graadmeter voor de doeltreffendheid. De outcome; de uitwerking op de discrepanties op de arbeidsmarkt nemen we niet mee in het onderzoek. Externe factoren zoals de economische ontwikkeling maken het onmogelijk om in dit onderzoek een causaal verband tussen de inzet van de POA's en de effecten aan te tonen.

Om de centrale vraag te kunnen beantwoorden gaan we in dit onderzoek in op de volgende vragen:

1. Wat is de (beoogde) betekenis van de POA's voor het provinciale arbeidsmarktbeleid en hoe doeltreffend is de provinciale ondersteuning van de POA's in Gelderland?
2. Wat zijn de visie, de doelen en werkwijzen van de POA's en hoe doeltreffend zijn de POA's in het stimuleren van de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs op regionaal niveau?
3. Welke mogelijkheden zijn er voor de provincie Gelderland om in de toekomst de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs op regionaal niveau te stimuleren?

De aanpak van het onderzoek en het gehanteerde normenkader zijn opgenomen in bijlage 1.

2 Arbeidsmarktbeleid Gelderland

In dit hoofdstuk staat het provinciale arbeidsmarktbeleid centraal. We starten met een korte terugblik op het arbeidsmarktbeleid sinds 2007. Vervolgens gaan we in op de doelen die op dit moment centraal staan in het arbeidsmarktbeleid en de instrumenten die de provincie inzet om deze doelen te realiseren.

2.1 Schets arbeidsmarktbeleid sinds 2007

21

Smaken verschillen

Norm

De provincie heeft haar rol inhoudelijk onderbouwd en indien nodig aangepast aan veranderde omstandigheden.

Bevindingen

De provincie heeft geen wettelijke taak in het arbeidsmarktbeleid en erkent dat. Zij ziet haar rol als aanvullend ten opzichte van gemeenten en de rijksoverheid en wil aansluiten op de behoeften en wensen in de regio. Veranderde omstandigheden hebben de afgelopen jaren geen effect gehad op de rolopvatting van de provincie, wel is er sprake van accentverschillen in de uitvoering van haar rol (focus op topsectoren en subtopsectoren).

In het coalitieakkoord 2007-2011 en de daaruit voortkomende uitvoeringsagenda 2007-2011 geeft de provincie Gelderland aan de totstandkoming van POA's naar het voorbeeld van het Achterhoekse POA te willen stimuleren. *'Met gerichte informatie en ondersteuning van concrete projecten willen wij onze partners in de regio helpen om het arbeidsaanbod beter en tijdig af te stemmen op de veranderende behoefte uit de markt'* is een citaat uit de uitvoeringsagenda. De totstandkoming van de Achterhoekse POA komt aan bod in paragraaf 3.2.

Op verzoek van PS is het provinciaal arbeidsmarktbeleid geëvalueerd. In februari 2011 is het resultaat van de evaluatie aan PS aangeboden. De conclusies uit deze evaluatie zijn als volgt samen te vatten.

- Het Gelders arbeidsmarktbeleid kan op een groot draagvlak rekenen, omdat de provincie een 'witte vlek' invult tussen Rijk en gemeenten, zowel op inhoud als qua financiering. Daarnaast wordt het feit dat er rekening gehouden wordt met regionale verschillen gewaardeerd.
- De provinciale ondersteuning heeft bijgedragen aan de versterking van het organiserend vermogen, al is het nog niet gelukt om in alle regio's een POA te realiseren. Betrokken partijen geven aan dat het POA voor meer onderlinge bekendheid en afstemming van initiatieven heeft gezorgd en dat er meer gestructureerd wordt nagedacht over oplossingen voor toekomstige fricties.
- Bij het uitvoerend vermogen waren in de periode 2008-2010 48 projecten betrokken voor een bedrag van ruim € 10 mln.
- De beschikbaar gestelde arbeidsmarktinformatie wordt benut door de POA's om ideeën voor projecten nader te toetsen en te onderbouwen.
- De kennisbijeenkomsten zorgen voor het uitwisselen van kennis en ervaringen tussen de POA's.

In de beleidsuitwerkingen Uitdagend Gelderland, waaronder de economische visie 2012-2016 gaan GS in op de ambities die de provincie heeft voor de Gelderse economie.

- Excelleren in onze Gelderse topsectoren.
- Speciale aandacht voor innovatie in belangrijke bedrijfstakken voor Gelderland.
- Investeren in de fysieke bedrijfsomgeving.
- Vrijtijdseconomie.
- Startersbeleid en aanpak van regionale arbeidsmarktdiscrepanties.
- Aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Bij de passage over de aanpak van regionale arbeidsmarktdiscrepanties refereren GS aan de resultaten van de evaluatie. GS geven aan de POA's te willen blijven ondersteunen, maar de financiële ondersteuning wel te willen afbouwen. Voornaamste redenen daarvoor zijn dat de provincie geen wettelijke taak heeft en omdat gemeenten de regie op zich nemen op de regionale arbeidsmarkt. Daarnaast geven GS aan de ondersteuning van arbeidsmarktprojecten te willen focussen op de sectoren die de provincie ook met het innovatiebeleid ondersteunt; de topsectoren.

Bij de behandeling van de begroting 2012 roepen PS GS met een motie op om *'oplossingen voor toekomstige knelpunten op de arbeidsmarkt te ondersteunen, zich krachtig in te zetten voor projecten met als doel het verbeteren van de arbeidsmarkt in Gelderland in de periode 2012-2015 en verder en om mee te werken aan een arbeidsmarkt in Gelderland die geen belemmering zal vormen voor onze gewenste economische ontwikkeling'*.

In mei 2012 worden PS geïnformeerd over de provinciale inzet op het terrein onderwijs-arbeidsmarkt. *'De provincie heeft als doel om een concurrerende, innovatieve en*

duurzame Gelderse economie te stimuleren. Hier leggen wij onze focus. Hiervoor zijn voldoende en goed gekwalificeerde arbeidskrachten onontbeerlijk'.

Als bijlage bij de [statennotitie](#) is een provinciale en regionale discrepantieanalyse Gelderland opgenomen, waarin de aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt tot 2015 is beschreven. De conclusie uit de discrepantieanalyse is dat de Gelderse arbeidsmarkt in de eerste helft van het tweede decennium van de 21e eeuw gekenmerkt wordt door krimp in het aantal banen en daarna slechts een zeer geringe groei. De arbeidsmarkt is nog vrij ruim voor elementaire en lagere beroepen, hoewel er ook krapte is voor lagere medische en lagere beveiligingsberoepen. Voor middelbare beroepen is de krapte relatief neutraal, maar de arbeidsmarkt wordt richting 2014 steeds iets krappere, met name voor middelbare agrarische en beveiligingsberoepen. Een echt krappe arbeidsmarkt zal zich in Gelderland voordoen voor hogere en in het bijzonder voor wetenschappelijke beroepen; daar zullen in 2015 25.000 hogere banen beschikbaar zijn voor het aanbod aan personeel van ruim 15.000. In het rapport is daarnaast een krapte-index per regio opgenomen.

In de voorjaarsnota 2012 stellen GS naar aanleiding van de eerder genoemde motie voor om ook de subtopsectoren toe te voegen aan het arbeidsmarktbeleid. Met de voorjaarsnota worden de financiële consequenties daarvan door PS geaccordeerd.

In april 2014 verscheen het rapport '[Ruim voldoende](#), het Gelderse arbeidspotentieel tot 2050'. Op basis van de provinciale bevolkingsprognose, de gewijzigde AOW-leeftijd en recente inzichten op het terrein van arbeidsparticipatie is een berekening gemaakt van de beroepsbevolking. De conclusie van het rapport is dat het kwantitatieve arbeidsaanbod vooralsnog ruim voldoende is en dat kwalitatieve aansluitingsproblemen op dit moment een groter knelpunt zijn voor de arbeidsmarkt dan de beschikbare aantallen. Deze kwalitatieve aansluitingsproblemen zijn in dat rapport niet nader beschreven.

In juli 2014 namen PS een motie aan waarin zij GS oproepen om te komen tot een integraal en meerjarig Actieplan stimulering werkgelegenheid Gelderland, met specifieke aandacht voor onder meer mensen met een beperking en de groep 55-plussers. GS worden gevraagd om te beoordelen of de POA's met ingang van 2015 hun taakveld kunnen verruimen richting oudere werknemers.

In een [statenbrief](#) stellen GS voor om in co-creatie met partners de mogelijkheden te verkennen om te komen tot regionale plannen van aanpak voor een geïntensiveerd en vernieuwend arbeidsmarktbeleid en daaruit voortvloeiende projecten te ondersteunen. Daarnaast stellen GS voor om de resultaten van deze verkenningen te betrekken bij de besluitvorming over een meerjarig nieuw economisch beleidskader met bijbehorende begroting voor de nieuwe statenperiode. Half september 2014 wordt over de inhoud van de statenbrief overlegd.

2.2 Provinciale doelen en instrumentarium

Norm

De provincie heeft een meetbare doelstelling opgenomen waaraan de POA's een bijdrage leveren.

Bevindingen

In de doelen van de provincie is een verschuiving zichtbaar van het verkleinen van de arbeidsmarktdiscrepanties via een innovatief en concurrentiekrachtig MKB naar de versterking van het MKB. De POA's zijn als prestatie bij deze (niet meetbaar geformuleerde) doelstellingen opgenomen.

De aanpak van de regionale arbeidsmarktdiscrepanties is één van de ambities van het Gelderse economische beleid. Hieronder is de vertaling van deze ambitie in de begroting voor 2012, 2013 en 2014 opgenomen.

2012: het verkleinen van de arbeidsmarktdiscrepanties is een van de doelen binnen het programma Economische ontwikkeling. De financiële ondersteuning aan de POA's is de prestatie-indicator en als effect-indicator is opgenomen dat Gelderse partners anticiperen en projecten initiëren gericht op het verkleinen van de arbeidsmarktdiscrepanties.

2013: een innovatief en concurrentiekrachtig MKB is een van de doelen binnen het programma Economische ontwikkeling. De ondersteuning aan de POA's is als prestatie gekoppeld aan het doel. Daarnaast is het inzichtelijk maken van arbeidsmarktknelpunten als prestatie opgenomen. Er is geen prestatie of effect-indicator opgenomen gerelateerd aan de POA's.

2014: de versterking van het MKB is een van de doelen binnen het programma Economische ontwikkeling. De ondersteuning aan de POA's voor hun sturende rol bij de regionale projectontwikkeling in het kader van de Human Capital Agenda is daarbij als prestatie opgenomen. Daarnaast zijn het inzichtelijk maken van arbeidsmarktknelpunten met de arbeidsmarktmonitor en het verminderen van arbeidsmarktdiscrepanties door ondersteuning van human capital projecten als prestaties opgenomen. Er is geen prestatie of effect-indicator opgenomen gerelateerd aan de POA's of de human capital projecten.

Gelderland kiest in het arbeidsmarktbeleid ervoor om op afstand te opereren en de uitvoering over te laten aan de regionale platforms; de POA's.

De provincie zet vier instrumenten in voor het provinciale arbeidsmarktbeleid:

- het financieren van het organiserend vermogen (de POA's);
- het verzorgen van arbeidsmarktinformatie (de arbeidsmarktmonitor);
- het mede-financieren van projecten op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt (subsidieregeling) en
- het delen van kennis.

In dit onderzoek staat het financieren van de POA's centraal, maar we betrekken vanuit het POA-perspectief eveneens de overige instrumenten.

2.3 Sturing met het subsidie-instrument

Normen

- De provincie maakt vooraf aan de POA's duidelijk welke subsidie-eisen zij stelt.
- Er zijn duidelijke en realistische afspraken gemaakt over financiële en inhoudelijke verantwoording.
- De POA's voldoen aan de bij de subsidie behorende rapportageverplichtingen.

Bevindingen

- De provincie heeft duidelijk gemaakt welke subsidie-eisen zij stelt en er zijn duidelijke afspraken gemaakt over de financiële en inhoudelijke verantwoording;
- De POA's onderbouwen hun subsidieaanvraag inhoudelijk en financieel en leveren verantwoordingsrapportages aan;
- GS controleren feitelijk de jaarlijkse subsidieaanvragen en verantwoording en verzoeken POA's -mocht er informatie ontbreken- om aanvullende informatie.

De subsidieverstrekking vanuit de provincie is mede onder invloed van het landelijke subsidiekader in de loop der jaren aangepast. Waar in 2011 nog een financieel verslag nodig was, volstaat in de jaren daarna een inhoudelijk verslag. Dat verslag moet ingaan op ingaan op aard en omvang van de activiteiten alsmede een toelichting op de gerealiseerde doelstellingen en resultaten en op eventuele knelpunten die zich hebben voorgedaan (2011), de gerealiseerde activiteiten (2012), welke resultaten concreet geheel, gedeeltelijk of niet zijn gehaald en welke activiteiten daarvoor zijn ondernomen

(2013) en welke doelen zijn behaald/gedeeltelijke behaald/niet behaald plus welke activiteiten verricht zijn om die doelen te halen (2014).

De POA in Arnhem heeft in 2013 voor het eerst een subsidieaanvraag voor het organiserend vermogen gedaan. De overige POA's deden ook in 2011 en 2012 een aanvraag. Uit dossierstudie blijkt dat de subsidieaanvragen voorzien zijn van een plan of programma, een begroting en zicht op de cofinanciering door andere partijen. Wanneer een aanvraag niet compleet is of vragen oproept wordt er om aanvullende informatie gevraagd. De verantwoordingen in de subsidiedossiers bevatten een activiteitenverslag en een financieel verslag. Wanneer de verantwoording vragen oproept wordt er om aanvullende informatie gevraagd. Op basis van deze gegevens wordt de subsidie vastgesteld. In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de omvang van de subsidie.

2.4 Verantwoording aan PS

Normen

GS hebben PS geïnformeerd over het functioneren en presteren van de POA's en hun bijdrage aan het realiseren van provinciale doelen

Bevindingen

GS hebben PS op hoofdlijnen geïnformeerd over de stand van zaken ten aanzien van de POA's. In de jaarrekeningen wordt geen zicht geboden op het functioneren en presteren van de POA's, wel worden aantallen (POA's en arbeidsmarktprojecten) weergegeven die als prestatie-indicator beschouwd kunnen worden. Een koppeling tussen deze prestaties en het realiseren van de provinciale doelen (zie paragraaf 2.2) wordt niet gemaakt.

In de jaarrekeningen over de jaren 2011 tot en 2013 namen GS informatie op over de POA's. Hieronder zijn passages uit de jaarrekeningen opgenomen.

2011: '...Daarnaast zijn in 2011 in totaal 23 regionale arbeidsmarkt-projecten ondersteund en is uitvoering gegeven aan amendement 78 waarmee de Platforms onderwijs arbeidsmarkt ook in 2011 door ons financieel ondersteund zijn.'

2012: 'Om onderwijs en arbeidsmarkt beter te laten aansluiten hebben de door ons ondersteunde Platforms Onderwijs Arbeidsmarkt (POA's) een grote rol gespeeld. Platforms Onderwijs Arbeidsmarkt (POA's) hebben een rol gekregen bij de voorbereiding van projecten die een oplossing bieden voor knelpunten op de arbeidsmarkt. We hebben vijf POA's aangestuurd om meer ondernemers gestuurd te werken. Daarnaast is in Arnhem de opstart van een zesde POA gefaciliteerd. De website met arbeidsmarktknelpunten wordt jaarlijks geactualiseerd.'

2013: 'Iedere WGR-regio beschikt over een POA waar invulling wordt gegeven aan de Human Capital Agenda'.

In de jaarrekening van 2011 wordt het aantal arbeidsmarktprojecten (23 gerealiseerd en 5 gepland) en kennisuitwisselingsbijeenkomsten (4 gerealiseerd en gepland) aangegeven als onderbouwing. Een onderbouwing van de grote rol van de POA's waarover in de jaarrekening 2012 wordt gerapporteerd is niet in de jaarrekening opgenomen. Uit de passage in de jaarrekening 2013 zou afgeleid kunnen worden dat het streven is om in iedere WGR-regio over een POA te beschikken. Dit is niet het geval; de provincie laat het aan de regio's over om tot samenwerkingsverbanden te komen.

2.5 Beoordeling rol provincie door de POA's

Normen

- De POA's zijn tevreden over de rol van de provincie.
- De provincie biedt actief beleidsrelevante informatie waaronder de arbeidsmarktmonitor aan de POA's aan.
- De subsidieregelingen sluiten in voldoende mate aan op de problematiek.

Bevindingen

- De rol van de provincie wordt door ruim de helft van de respondenten (zeer) positief beoordeeld. De actieve en faciliterende rol van de provincie en de ruimte die gegeven wordt aan de regio's worden als sterke punten van het arbeidsmarktbeleid van de provincie gezien. Aangegeven wordt dat voortzetting van de financiering van de POA's gewenst is, om de samenwerkingsverbanden meer tijd te geven om tot wasdom te komen.
- De provincie biedt beleidsrelevante informatie waaronder via de arbeidsmarktmonitor aan. De monitor geeft inzicht in huidige en toekomstige knelpunten. Over de praktische bruikbaarheid; de vertaling ervan naar de praktijk, zijn de meningen verdeeld; de één blijkt er meer mee te kunnen dan de ander.
- De subsidieregelingen sluiten goed aan bij de praktijk en worden van belang geacht voor het doorgaan van projecten. Over de procedures en verantwoording behorend bij subsidieaanvragen lopen de meningen uiteen.

Met een enquête⁵ uitgezet binnen het netwerk van de POA's hebben we de verschillende onderdelen van het arbeidsmarktbeleid van de provincie Gelderland aan de orde gesteld. De response op de enquête was 39%, dit is niet ongebruikelijk voor enquêtes. De resultaten van de enquête kunnen als voldoende representatief worden beschouwd, omdat de achtergrond van de respondenten in grote lijnen overeenkomt met de achtergrond van degenen die gevraagd zijn om aan de enquête mee te werken. Met andere woorden; geen van de O's is onderbelicht in de enquête.

⁵ In bijlage 2 vindt u een toelichting op de enquête

Achtereenvolgens komen het financieren van het organiserend vermogen, de arbeidsmarktmonitor en de subsidiemogelijkheden op het gebied van arbeidsmarktknelpunten aan de orde. Afsluitend komt het oordeel van respondenten over het arbeidsmarktbeleid van de provincie Gelderland in de periode 2011 tot heden aan de orde.

Financieren organiserend vermogen

Het overgrote deel van de respondenten (91%) weet dat de provincie de POA's financiert. Een bijna net zo groot percentage (88%) vindt het financieren van de POA's een provinciale taak. Degenen die het financieren van de POA's geen provinciale taak vinden geven aan dat de partners in de regio de POA's zouden moeten financieren, zij hebben tenslotte belang bij een POA. De aantallen te klein zijn om een verantwoorde uitsplitsing te maken naar de achtergrond van respondenten die deze mening zijn toegeedaan. Desondanks is het vermeldenswaardig dat deze opvatting niet uit één hoek komt, maar zowel bij de ondernemers, het onderwijs als de overheid voorkomt.

Vervolgens hebben we een aantal stellingen over het financieren van het organiserend vermogen voorgelegd aan de respondenten.

Tabel 2 Stellingen financieren POA's

	(helemaal) mee eens	Niet mee eens/niet mee oneens	(helemaal) oneens	Weet niet	Totaal
De financiering van de POA's door de provincie was noodzakelijk voor het tot stand brengen van de onderlinge samenwerking	58 (78,4%)	8 (10,8%)	4 (5,4%)	4 (5,4%)	74 (100%)
Provinciale ondersteuning blijft nodig om uiteenvallen van samenwerkingsverbanden te voorkomen	60 (81,1%)	9 (12,2%)	4 (5,4%)	1 (1,4%)	74 (100,1 ⁶ %)
Ook zonder provinciale steun zal de samenwerking tussen de O's in stand blijven	12(16,2%)	30 (40,5%)	29 (39,2%)	3 (4,1%)	74 (100%)

Bron: Enquête Rekenkamer Oost-Nederland juni 2014

Als het gaat om het financieren van het organiserend vermogen dan is ruim drie kwart van mening dat de financiering door de provincie nodig was voor het tot stand brengen van de samenwerking. Ruim 80% acht het, ter voorkoming van het uiteenvallen van de samenwerkingsverbanden, nodig om de provinciale steun te continueren. De volgende citaten illustreren dit.

⁶ Door afronding komt het totaal een enkele keer uit 100,1% of 99,9%.

'De nieuwe werkwijze van samenwerking in de regio is nog broos. Steun vanuit de provincie kan zeker een bijdrage leveren aan de continuïteit hiervan.'

'Een katalysator is nodig voor het overleg en een partner die de gelijkwaardigheid van de 3 O's borgt, o.a. door financiële steun en stimulans.'

Bijna 40% van de geënquêteerden is het niet eens met de stelling dat de samenwerking in stand zal blijven zonder provinciale steun. Nog eens 40% is het eens noch oneens met de stelling. Zo'n 16% verwacht dat de samenwerking ook zonder provinciale steun in stand zal blijven.

'partijen zijn tot elkaar veroordeeld. Zij hebben elkaar zo hard nodig, dat het uiteenvallen van de samenwerking eigenlijk geen item is.'

In de evaluatie uit 2010⁷ was een ruime meerderheid somber over de mogelijkheid om als POA door te gaan zonder provinciale ondersteuning. De argumenten daarvoor waren deels gelijk aan de argumenten nu; de samenwerking is in veel gevallen nog niet stevig genoeg verankerd. Daarnaast werden er geen of onvoldoende mogelijkheden voor alternatieve financiering gezien. Daarnaast werd aangegeven dat financiering door een neutrale partij (de provincie) de voorkeur heeft boven financiering door één van de partijen, omdat de belangen van de financierende partij anders gaan domineren. Dit laatste aspect; gelijkwaardigheid van partners, is ook in dit onderzoek vaak genoemd.

29

Smaken verschillen

Arbeidsmarktmonitor

De arbeidsmarktmonitor is bij bijna 80% van de respondenten bekend. De stellingen over de monitor zijn aan hen voorgelegd.

Tabel 3 Stellingen arbeidsmarktmonitor

	(helemaal) mee eens	Niet mee eens/niet mee oneens	(helemaal) oneens	Weet niet	Totaal
De monitor biedt inzicht in de huidige knelpunten op de arbeidsmarkt	48 (82,8%)	8 (13,8%)	1 (1,7%)	1 (1,7%)	58 (100%)
De monitor biedt inzicht in toekomstige knelpunten op de arbeidsmarkt	43 (74,1%)	12 (20,7%)	2 (3,4%)	1 (1,7%)	58 (99,9%)

⁷ Evaluatie van het arbeidsmarktbeleid Gelderland, Bureau Bartels, 2011.

	(helemaal) mee eens	Niet mee eens/niet mee oneens	(helemaal) oneens	Weet niet	Totaal
De gegevens uit de monitor leiden tot initiatieven op de regionale arbeidsmarkt	26 (44,8%)	28 (48,3%)	3 (5,2%)	1 (1,7%)	58 (100%)
De gegevens uit de monitor zijn goed te vertalen naar de praktijk	24 (42,1%)	26 (45,6%)	6 (10,5%)	1 (1,8%)	58 (100%)
Voor het onderbouwen van subsidieaanvragen zijn de gegevens uit de monitor nuttig	41 (70,7%)	15 (25,9%)	1 (1,7%)	1 (1,7%)	58 (100%)

Bron: Enquête Rekenkamer Oost-Nederland, juni 2014

Respondenten zijn het in grote meerderheid eens met de stellingen dat de monitor inzicht biedt in huidige en toekomstige knelpunten op de arbeidsmarkt.

Minder uitgesproken zijn zij ten aanzien van de stellingen dat de gegevens uit de monitor tot initiatieven op de arbeidsmarkt leiden en dat de gegevens goed te vertalen zijn naar de praktijk. Ruim 40% is het eens met deze stellingen. De citaten hieronder laten zien hoe verschillend er door respondenten naar de arbeidsmarktmonitor wordt gekeken.

30

Smaken verschillen

‘Het is nu nog onvoldoende het geval dat de arbeidsmarktmonitor als instrument bepalend is voor beleid, maar het is de wens van partijen in de regio om samen met de provincie te kijken hoe dit meer kan gebeuren.’

‘De monitor levert de onderbouwing van wat we regionaal al denken. Het bespreken van de monitor richt nog eens extra het vizier van het POA en ondersteunt de visie en planontwikkeling.’

Uit de enquête blijkt het nut van de monitor voor het onderbouwen van de subsidieaanvragen, ruim 70% geeft aan het eens te zijn met de stelling.

Subsidiemogelijkheden provincie Gelderland voor arbeidsmarktknelpunten

Ruim driekwart van de respondenten (77%) is bekend met de subsidiemogelijkheden van de provincie Gelderland voor projecten om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar aan te laten sluiten. Driekwart van deze respondenten is betrokken (geweest) bij een project waarvoor bij de provincie subsidie is aangevraagd. Daarmee komt het aantal respondenten dat we stellingen over de subsidiemogelijkheden hebben voorgelegd op 44.

Tabel 4 Stellingen subsidiemogelijkheden

	(helemaal) mee eens	Niet mee eens/niet mee oneens	(helemaal) oneens	Weet niet	Totaal
De subsidiemogelijkheden sluiten in voldoende mate aan op de behoefte in de praktijk	29 (65,9%)	7 (15,9%)	7 (15,9%)	1 (2,3%)	44 (100%)
Het project/ de projecten zouden zonder provinciale subsidie geen doorgang hebben gevonden	35 (79,5%)	6 (13,6%)	3 (6,8%)	0 (0%)	44 (99,9%)
De aanvraagprocedure voor de subsidiemogelijkheden is duidelijk	21 (47,7%)	14 (31,8%)	7 (15,9%)	2 (4,5%)	44 (99,9%)
De afhandeling van de aanvragen door de provincie verloopt goed	20 (45,5%)	14 (31,8%)	7 (15,9%)	3 (6,8%)	44 (100%)

Bron: Enquête Rekenkamer Oost-Nederland, juni 2014

Twee-derde van de respondenten is het eens met de stelling dat de subsidie-mogelijkheden in voldoende mate aansluiten op de behoefte in de praktijk. Uit de reacties op de stellingen blijkt ook dat de subsidie in veel gevallen doorslaggevend is geweest voor het doorgaan van een project. Bijna de helft van de respondenten vindt dat de aanvraagprocedure en de afhandeling van aanvragen goed verloopt, 16% is daar minder over te spreken. Ruim 30% geeft aan het eens noch oneens te zijn met deze stellingen. Uit de hieronder opgenomen citaten komen de verschillende meningen over de aanvraagprocedure en afhandeling duidelijk tot uitdrukking.

31

Smaken verschillen

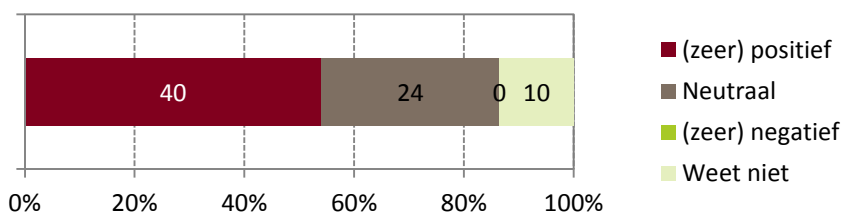
‘Het werkt traag; verder is de afhandeling heel bureaucratisch; zozeer zelfs dat overwogen wordt nieuwe subsidieaanvragen niet te doen.’

‘de subsidie aanvraag en verloop en afwikkeling is TOP (in eenvoud).’

Beoordeling arbeidsmarktbeleid provincie Gelderland

Afsluitend vroegen we respondenten naar hun beoordeling van het arbeidsmarktbeleid van de provincie Gelderland over de periode 2011 tot heden. In de volgende figuur zijn de antwoorden weergegeven. In de figuur zijn de aantal respondenten weergegeven, in de balk onderaan de figuur de vertaling in procenten.

Figuur 1 Beoordeling arbeidsmarktbeleid Gelderland

Bron: Enquête Rekenkamer Oost-Nederland, juni 2014

Ruim de helft van de respondenten oordeelt (zeer) positief over het arbeidsmarktbeleid van de provincie. Een derde antwoordt neutraal en 14% weet het niet.

Ter vergelijking: in de evaluatie uit 2010 oordeelde 86% van de secretarissen en voorzitters van de POA's (zeer) positief over de rol van de provincie en 68% van de regionale arbeidsmarktpartijen.

Sterke punten en verbeterpunten

Als sterke punten van het arbeidsmarktbeleid van de provincie geven de respondenten de actieve en faciliterende rol die de provincie invult aan. Dat de provincie daarbij ruimte laat aan de regio's waardoor regionaal maatwerk mogelijk is, wordt gewaardeerd. Ook de financiële ondersteuning van zowel het organiserend vermogen (de POA's) als concrete projecten wordt als belangrijke onderdelen van het arbeidsmarktbeleid van de provincie beschouwd. In vergelijking met de evaluatie uit 2010 laat dit een consistent beeld zien.

Gevraagd naar de aandachtspunten bij het arbeidsmarktbeleid wijst een deel van de respondenten op de subsidieprocedures (minder bureaucratisch, sneller), anderen vinden het meer zichtbaar maken van de resultaten van belang voor een grotere bekendheid en betrokkenheid van bedrijven en inwoners.

Bijna 100% van de respondenten (98,7%) vindt het wenselijk dat de provincie haar arbeidsmarktbeleid voortzet. Respondenten geven aan dat de provincie als neutrale aanjager de bovenregionale samenwerking kan stimuleren. Gevraagd naar suggesties voor het arbeidsmarktbeleid roepen respondenten de provincie op om door te gaan op de ingeslagen weg. Daarnaast geven enkele respondenten aan dat het goed zou zijn om meer aandacht te besteden aan de jongeren op de arbeidsmarkt.

3 POA's in Gelderland

In dit hoofdstuk staan de POA's centraal. Op basis van de definitie uit de subsidieregeling Vitaal Gelderland (5.8.1.1) gaat het bij een POA om een door de provincie gefaciliteerd regionale samenwerkingsverband tussen bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en gemeenten om het arbeidsaanbod beter en tijdig af te stemmen op de behoefte uit de markt.

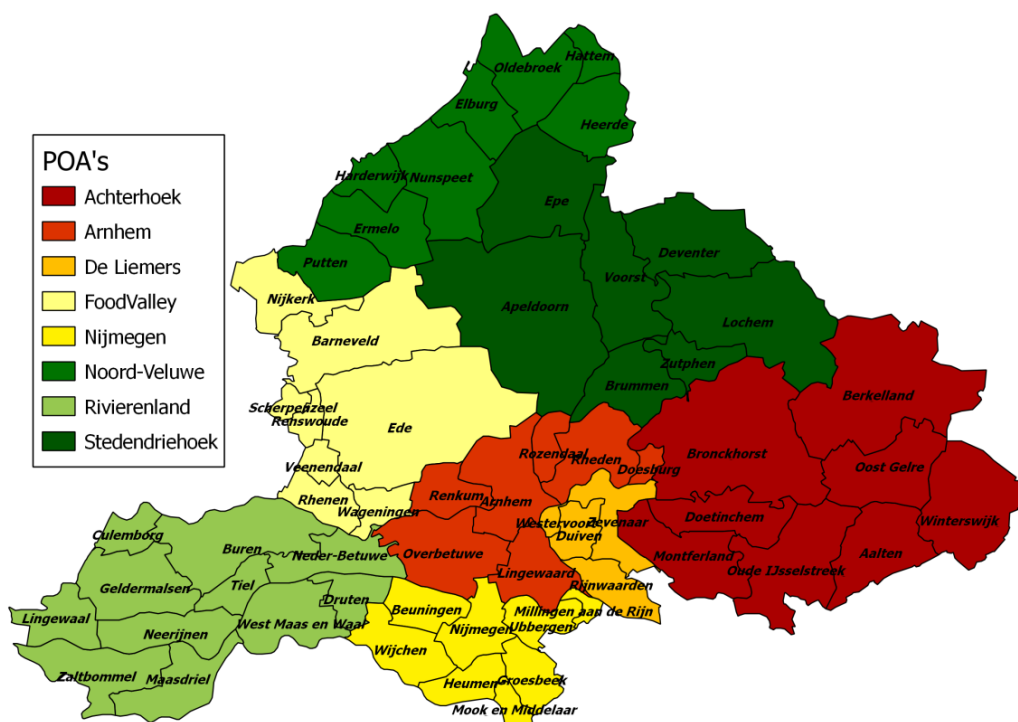
3.1 POA's in de praktijk

33

Smaken verschillen

Om zicht te bieden op de POA's komen de POA's in alfabetische volgorde aan de orde vanaf paragraaf 3.3. Wij gaan per POA kort in op historie, visie en rolopvatting, de structuur en de samenwerking, de financiering, de ondersteuning door de provincie en de resultaten en effectiviteit van het POA. Voor de ondersteuning door de provincie sluiten we aan bij de instrumenten die de provincie inzet zoals verwoord in paragraaf 2.2. Ten aanzien van de subsidie voor projecten waarbij de POA's zijn betrokken, beperken we ons tot de subsidie vanuit de Human Capital Agenda. De reden daarvoor is dat de POA's een adviserende rol hebben bij deze subsidie. Dit neemt niet weg dat POA's ook betrokken zijn bij projecten waarvoor uit andere regelingen en afspraken, waaronder stad- en regiocontracten, een financiële bijdrage van de provincie wordt ontvangen. In paragraaf 3.2 hebben we een overzicht op hoofdlijnen van de verschillende POA's opgenomen. We starten deze paragraaf met een overzicht van de POA's in Gelderland.

Figuur 2 POA's in Gelderland

Bron: provincie Gelderland

De provincie geeft op haar website aan dat er in Gelderland acht POA's zijn. Kenmerk van de POA's is dat deze op verzoek van de regio tot stand komen. Dat is ook de verklaring voor het feit dat er binnen het WGR gebied Arnhem-Nijmegen meerdere POA's actief zijn; naast de POA Arnhem is de POA de Liemers actief en worden in Nijmegen eveneens POA-activiteiten ontplooid echter zonder daar een subsidieaanvraag aan te verbinden. Afgezet tegen de definitie⁸ zijn er in Gelderland zeven POA's actief, vanuit Nijmegen heeft er geen subsidieaanvraag voor het organiserend vermogen plaats gevonden.

3.2 Overzicht POA's op hoofdlijnen

In deze paragraaf geven we een samenvatting van de gegevens zoals beschreven in de paragrafen 3.3 tot en met 3.9. We starten met een tabel waarin naast de financiën inzicht wordt gegeven in de omvang van het POA-secretariaat en de omvang van de subsidie in het kader van de Human Capital Agenda per juli 2014.

⁸ Subsidieregeling Vitaal Gelderland 5.8.1.1; een door de provincie gefaciliteerd regionale samenwerkingsverband tussen bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en gemeenten om het arbeidsaanbod beter en tijdig af te stemmen op de behoefte uit de markt.

Tabel 5 overzicht POA's op hoofdlijnen

POA	Omvang begroting (B) / ontvangen subsidie (S) in €, afgerond op hele euro's				POA secr.	Omvang HCA subsidie in €
	2011	2012	2013	2014	In fte	Stand juli 2014
Achterhoek	B: 170.000 S: 73.771	B: 180.000 S: 85.000	B: 154.000 S: 76.500*	B: 163.000 S: 68.850*	1,1	1.362.798
Arnhem	Geen aanvraag	Geen aanvraag	B:153.000 S:18.022	(nog) geen aanvraag**	0,2-0,4	1.580.267
De Liemers	B: 102.000 S: 45.311	B: 96.600 S: 48.300	B: 115.331 S: 53.408*	B: 116.515 S: 53.629*	0,4	96.593
De Vallei	B: 195.000 S: 67.394	B:170.000 S: 85.000	B:155.000 S: 76.500*	(nog) geen aanvraag**	1,0	200.000
Noord-Veluwe	B: 168.800 S: 84.300	B: 200.634 S: 84.300	B: 204.006 S: 76.500*	B: 185.130 S: 68.850*	0,3	631.616
Rivierenland	B: 170.000 S: 85.000	B: 202.500 S: 85.000	B:185.130 S: 76.500	B:166.889 S: 68850*	0,7	197.495
Stedendriehoek	B: 322.000 S: 85.000	B: 275.500 S: 85.000	B: 180.000 S: 74.000*	(nog) geen aanvraag**	0,8	768.000

Bron: Subsidiedossiers provincie Gelderland, bewerking Rekenkamer Oost-Nederland

* deze bedragen betreffen de maximaal te ontvangen subsidiebedragen, de eindafrekening is nog niet beschikbaar.

** eind mei 2014 was er door de provincie nog geen aanvraag ontvangen.

35

Smaken verschillen

Voor alle POA's geldt dat er nog HCA-projecten in de 'pijplijn' zaten, de bedragen zoals opgenomen in de tabel betreffen de stand per juli 2014.

In de volgende paragrafen komen de POA's aan bod. In het bevindingen-blok hieronder treft u een korte samenvatting van de bevindingen aan. In hoofdstuk 4 komen de stakeholders aan het woord.

Normen

- Bij een POA is er sprake van een (netwerk)organisatie met een duidelijke koers, een heldere structuur en financiering en zicht op de resultaten.
- De prestaties en resultaten van de POA's zijn behaald.
- De prestaties en effecten van de POA's passen binnen de provinciale doelen.

Bevindingen

- De POA's varen een consistente koers; de doelstellingen zijn over de jaren min of meer gelijk gebleven. De POA's verschillen qua structuur, ingegeven door historie en aansluitend op de wens van de regio hebben zij hun netwerkorganisatie gevormd. POA's hebben zicht op de prestaties die zij leverden.
- De doelen van de POA's sluiten aan bij de provinciale doelstelling om de arbeidsmarktdiscrepanties te verminderen.
- De doelstellingen van de POA's zijn niet meetbaar geformuleerd, wel maken meetbare prestaties onderdeel uit van plannen. De prestaties zijn over het algemeen geleverd. Door het niet meetbaar formuleren van doelstellingen is het niet mogelijk om aan te geven of de doelstelling daarmee gerealiseerd wordt.

3.3 Achterhoek

Historie

Ruim 10 jaar geleden ontstond in de Achterhoek een breed gedeelde opinie dat het wenselijk was om de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt te stimuleren. Dit heeft vervolgens geleid tot de oprichting van het platform. In 2007 werden Statenleden uitgenodigd voor een werkbezoek en toen is het signaal afgegeven dat de kwaliteit van de arbeidsmarkt de sleutel is tot een goede regionale economie. Mede naar aanleiding van deze bijeenkomst werd het arbeidsmarktbeleid opnieuw onderdeel van het provinciale beleid.

Visie en rolopvatting

Het samenbrengen van partijen is de doelstelling van het POA Achterhoek. Naast de sectorale samenwerking ligt de focus het laatste jaar ook op de intersectorale samenwerking. Partijen uit verschillende sectoren vinden elkaar niet automatisch, daar moet bewust aan gewerkt worden. De inschatting van betrokkenen is dat ook door de ontwikkelingen in de regionale economie het POA nooit overbodig zal zijn. De afnemende subsidie van de provincie wordt door het POA Achterhoek gezien als een verkeerde beweging. De rolopvatting van POA Achterhoek wordt geschetst als verbinden, schakelen en makelen. Projecten trekken en uitvoeren hoort niet bij het POA thuis.

Het POA heeft vier speerpunten benoemd.

1. Vitaliteit en inzetbaarheid – met name ingegeven door de zorgsector.
2. Optimale arbeidsparticipatie – met name ingegeven door de gemeenten.
3. Flexibilisering van de arbeidsmarkt.
4. Toekomstbestendig werven en opleiden – met name ingegeven door bedrijfsleven en onderwijssector.

Structuur en samenwerking

Het POA is een stichting en heeft een bestuur bestaande uit 12 leden afkomstig uit de verschillende O's. Twee personen vertegenwoordigen de gemeenten in de Oost Achterhoek en West Achterhoek. Vanuit het onderwijs zijn het Graafschap College en Achterhoek VO betrokken. VNO-NCW Achterhoek, FNV-CNV, de werkgeversvereniging Zorg en Welzijn en de SW-bedrijven vertegenwoordigen de ondernemers in het bestuur. Ook is het UWV-Werkbedrijf vertegenwoordigt in het bestuur. Het bestuur staat onder leiding van een onafhankelijk voorzitter, een ondernemer. Daarnaast is een werkgroep actief. Het POA beschikt over een secretaris en administratieve ondersteuning en maakt onderdeel uit van de Achterhoek 2020.

Financiering POA

De financiering van het POA bestaat uit bijdragen van de diverse betrokken partijen. In de volgende tabel zijn de gegevens opgenomen zoals verstrekt bij de subsidieaanvraag die werd ingediend bij de provincie. In de laatste rij van de tabel is opgenomen welk bedrag daadwerkelijk aan subsidie is ontvangen, nadat de subsidievaststelling heeft plaats gevonden.

Tabel 6 Financiering POA Achterhoek in €

Bijdrage in €	2011	2012	2013	2014
KvK	7.500		10.000	
MKB Oost Nederland	2.500			
Onderwijs	20.000	30.000		
Profijt			30.000	30.000
Regio Achterhoek	15.000	15.000	20.000	20.000
RMC (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaters)	5.000	5.000	5.000	5.000
SEO (Sociaal Economisch Overleg)	25.000	25.000		
UWV	2.500	2.500	2.500	2.500
VNO-NCW	5.000		5.000	5.000
WVG Z/W	2.500		2.500	2.500
Werkgevers		17.500		
SW-bedrijven			2.500	2.500
Bijdrage uit projecten met land. en Eur. financiering				22.000
Provincie	85.000	85.000	76.500	68.850
Totaal	170.000	180.000	154.000	158.350 ⁹ (163.000)
Provinciale bijdrage na subsidievaststelling	73.770,66	85.000	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Bron: Subsidieaanvragen voor het organiserend vermogen POA Achterhoek periode 2011-2014, GS besluiten en subsidievaststellingsbesluiten

In de volgende tabel wordt zichtbaar waaraan het budget van het POA Achterhoek wordt besteed.

Tabel 7 Overzicht uitgaven POA Achterhoek

Begrote uitgaven in €	2011	2012	2013	2014
Loon en loon gerelateerde kosten	96.899	115.881	117.829	125.617
Overhead	33.493	33.069	27.100	27.900
Promotie en publiciteit	11.625	19.050	2.550	2.550
Uitvoeringskosten	1.000			
Niet verrekenbare btw	26.983	12.000	4.196	4.400
Onvoorzien			2.325	2.533
TOTAAL	170.000	180.000	154.000	163.000

Bron: Begrotingen behorende bij de subsidieaanvragen POA Achterhoek

⁹ In de subsidieaanvraag ging het POA Achterhoek uit van een bijdrage ad € 73.500 van de provincie, terwijl de maximale bijdrage voor 2014 € 68.850 is. Dit verklaart het verschil tussen de totale begroting qua financiering (€158.350) en uitgaven (€163.000)

Ondersteuning door de provincie

HCA-subsidies

Op peildatum 22 juli 2014 zijn er zeven projecten uit de Achterhoek voor subsidie in het kader van de Human Capital Agenda in aanmerking gekomen, voor in totaal € 1.362.798. Dat is ruim een kwart van het totaal beschikte subsidiebudget in de HCA.

Het overgrote deel (bijna € 1 mln.) is gegaan naar projecten in de maakindustrie, daarnaast heeft een project in de agrofood subsidie ad € 200.000 ontvangen en is voor een project in het kader van energie & milieu technologie € 200.000 uitgetrokken.

Met ruim een kwart van het beschikte subsidiebudget is de Achterhoek succesvol geweest bij het aanvragen van subsidie vanuit de Human Capital Agenda. De verklaring daarvoor is dat in de Achterhoek een koersnotitie was voorbereid en zij lopende zaken konden verbinden aan de HCA.

Arbeidsmarktmonitor

Het POA maakt gebruik van de arbeidsmarktmonitor die de provincie eens per jaar verstrekt; de informatie wordt gedeeld met bij het POA betrokken partijen. Aangegeven wordt dat de informatie handzamer, overzichtelijker en doelgerichter aangeboden zou kunnen worden. Daarnaast maakt het POA gebruik van een tweemaandelijks barometer die het UWV Werkbedrijf verzorgt en van de basiscijfers Jeugd die eens per half jaar door de Stichting Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven worden geleverd.

Kennisuitwisseling

Het overleg met de POA-secretarissen wordt als nuttig beoordeeld; het is een actief overleg waar informatie gedeeld kan worden.

Resultaten en effectiviteit

De doelstelling van het POA Achterhoek is in de jaren min of meer gelijk gebleven. In de subsidieaanvragen voor het organiserend vermogen zijn de volgende doelstellingen opgenomen.

- Voorzien in een effectieve en efficiënte aanpak van arbeidsmarktknelpunten en het in gezamenlijkheid van de O's uitvoeren van projecten gericht op een viertal speerpunten (2011-2012).
- Het signaleren van witte vlekken op de regionale arbeidsmarkt, het adviseren van partijen bij het opzetten van projecten, het monitoren van de voortgang van projecten en initiëren van verbindingen tussen partijen (2013-2014).

De doelstellingen zijn niet SMART geformuleerd, waardoor het niet mogelijk is om op het niveau van de doelstellingen aan te geven of de doelen zijn bereikt. Op het niveau van de prestaties of activiteiten die nodig zijn om de doelstelling te halen kan dat wel. POA Achterhoek geeft in haar verantwoording aan de provincie inzicht in de activiteiten en prestaties die geleverd zijn. Enkele voorbeelden uit de verantwoording over 2013.

Pr8werk: een project gericht op de betere inzetbaarheid en match van zelfstandig professionals uit de regio en vragen vanuit werkgevers ten behoeve van de flexibilisering van de arbeidsmarkt en de economische groei van de regio.

In het [verslag over 2013](#) wordt per speerpunt de stand van zaken beschreven en worden de kosten per speerpunt benoemd. Het POA legt met het verslag verantwoording af aan het bestuur van het POA. Daarnaast wordt dit verslag gebruikt als verantwoording ten behoeve van de subsidie vaststelling.

Actieplan jeugdwerkloosheid 2013-2015 regio Achterhoek: het POA heeft een startbijeenkomst georganiseerd om gezamenlijk tot een actieplan te komen. Dit actieplan bestaat uit meerdere projecten, waaronder 'ervaarjebaan' om net afgestudeerden de gelegenheid te bieden een half jaar werkervaring op te doen.

3.4 Arnhem

Historie

Het POA Arnhem is in april 2012 opgericht. Sinds november 2012 is een deeltijd-secretaris actief voor organisatorische ondersteuning.

Visie en rol opvatting

In Arnhem is bewust gekozen voor een POA 'light'. Als reden hiervoor wordt aangegeven dat er al verschillende samenwerkingsverbanden bestaan op deelgebieden van de arbeidsmarkt. Als voorbeeld wordt het regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid genoemd van de arbeidsmarktregio Gelderland Midden. Deze regio bestaat anno 2014 uit de 11 gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar.¹⁰

Het algemene doel van het POA Arnhem is:

- Goed opgeleid personeel voor de vraag van regionale werkgevers om een concurrerend innovatief bedrijfsleven in regio Arnhem te behouden (Human Capital);
- Optimale arbeidsparticipatie in regio Arnhem.

POA Arnhem beschrijft zijn rol als volgt: 'verbinden van partijen en initiatieven, agenderen en aanjagen van nieuwe ontwikkelingen en initiatieven en volgen van lopende en nieuwe projecten.'¹¹ De hieruit volgende taken POA-taken worden als volgt omschreven:

- het POA signaleert witte vlekken op de regionale arbeidsmarkt die aangepakt moeten worden;
- adviseert partijen bij het opzetten van projecten;
- monitort de voortgang van deze projecten;
- initieert verbindingen tussen partijen.

¹⁰ Bron UWV, zie <http://www.uwv.nl/zakelijk/Images/35arbeidsmarktregios.pdf>

¹¹ Bron: <http://www.poa-arnhem.nl/> geraadpleegd juli 2014

De projecten die uit het POA naar voren komen worden belegd bij een van de deelnemers. De secretaris van het POA is nooit de trekker.

Structuur en samenwerking

Deelnemers

Vanuit het onderwijs zijn de Hogeschool Arnhem Nijmegen, De Onderwijsspecialisten (bijzonder voortgezet onderwijs), ROC A12 Velp, COG A12 en het Rijn-IJssel College actief. Onlangs zijn Quadraam (Voortgezet Speciaal Onderwijs) en het Groenhorst College toegetreden. Daarnaast nemen deel de Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB Kenniscentrum) en Kenniscentrum Bèatechniek.

Qua werkgevers zitten verschillende ondernemersorganisaties aan tafel. Dat zijn Ondernemers Kontakt Arnhem (OKA), VNO-NCW en de Werkgeversvereniging van Zorg en Welzijn (WZW). Volgens de secretaris is de opdracht nu om de werkgevers aan tafel te krijgen, maar de verwachting is dat dit niet tot grote aantallen zal leiden. Er bestaat bij ondernemers niet een traditie van samenwerking in regionaal verband. In de regio Arnhem-Nijmegen wordt samen met het Ondernemers Kontakt Arnhem (OKA) en andere ondernemerskringen bekeken of het mogelijk is om een werkgeversplatform op te starten, dat kan interessant zijn voor het POA.

De vijf betrokken gemeenten zijn Arnhem, Lingewaard, Renkum, Overbetuwe en Rheden. Daarnaast zijn het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland¹², Presikhaaf Bedrijven (voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt) en het UWV Werkbedrijf deelnemers.

Secretaris

POA Arnhem heeft een deeltijd secretaris, die momenteel ongeveer 1 dag per week taken verricht voor het POA Arnhem. Hij is formeel in dienst bij het UWV. Daarnaast is er recent ondersteuning op het gebied van verslaglegging, beheer website en agendaplanning geregeld, waardoor er in totaal 16 uur per week beschikbaar is. Een belangrijke taak van de secretaris is zorgen dat informatie wordt gedeeld; informatie van de provincie, van het UWV, van kenniscentra, van branches, ontwikkelingen etc.

Organisatiestructuur

Er is een Strategisch beraad waarin de formele besluiten worden genomen. Hierin zitten momenteel vertegenwoordigers van VNO-NCW, gemeente Arnhem, gemeente Lingewaard, HAN, UWV Werkbedrijf, Rijn IJssel, WZW, OKA en COG /A12. Het Strategisch beraad komt 3 à 4x per jaar bij elkaar.

Daarnaast is er een werkgroep met daarin 20 participanten. Die komen vaker bij elkaar. De agendacommissie, waar de secretaris deel van uitmaakt, bereidt de agenda's voor beide soorten bijeenkomsten voor.

¹² De gemeenten Arnhem, Rheden, Rozendaal, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Duiven, Rijnwaarden, Westervoort, Doesburg en Zevenaar, Presikhaaf Bedrijven en het UWV Werkbedrijf werken samen om de dienstverlening richting werkgevers gecoördineerd vorm te geven. Bron: <http://www.werkgeversservicepuntmg.nl/wie-zijn-wij/> geraadpleegd juli 2014.

Financiering POA

2013 was het eerste jaar waarin het POA Arnhem subsidie aanvraag voor het organiserend vermogen. De gemeente Arnhem was de formele aanvrager. Vorig jaar is ten aanzien van de subsidie voor het organiserend vermogen op basis van werkelijke kosten gedeclareerd bij de provincie. Die werkelijke kosten waren ruim € 36.000,-. Op basis van de 50%-regel voor cofinanciering heeft de provincie Gelderland ruim € 18.000 subsidie uitgekeerd aan het POA Arnhem.¹³

Via een verdeelsleutel leveren alle 3 de O's een bijdrage aan het POA. Over het aandeel van de ondernemers geeft de secretaris aan dat ondernemersorganisaties wel in uren bijdragen, maar dat individuele bijdragen vanuit ondernemers niet worden gedaan. In de subsidieaanvraag 2013 geeft het POA Arnhem een overzicht van de financiële bijdrage van de betrokken partijen.

Tabel 8 Begroting POA Arnhem 2013

deelnemer	euro	deelnemer	euro
Gem. Arnhem	5000	HAN	3000
Gem. Lingewaard	2500	OKA (in uren)	3000
Gem. Renkum	2500	Presikhaaf	5000
Gem. Rheden	2500	Kenniscentrum Beta	3000
Gem. Overbetuwe	2500	KvK	5000
ROC A12	5000	SBB (in uren)	9000
ROC RijnIJssel	5000	Salus Gelria	2500
Quadraam	5000	UWV	2500
VNO-NCW (in uren)	13.500		
Gevraagde financiering van provincie	76.504,50		
Totale begroting	€ 153.004,50		

Bron: Subsidieaanvraag 2013 POA Arnhem

Uit de kostenbegroting blijkt dat de twee grootste kostenposten de projectkosten (€ 52.030 incl. BTW) en de loonkosten (€ 50.336 incl. BTW) waren.

De secretaris geeft aan dat begin juni een subsidieaanvraag over 2014 is ingediend, met een begroting van € 132.000 en een beoogde bijdrage van de provincie ad € 66.000.

Ondersteuning door de provincie

HCA-subsidies

Op peildatum 22 juli 2014 blijkt uit opgave van de provincie, dat de regio Arnhem € 1.580.267,- uit het Human Capital programma heeft ontvangen. Dit bedrag heeft betrekking op definitief beschikte projectsubsidies. Het betreft 1 project uit de

¹³ Provincie Gelderland, zaaknummer 2013-013475.

maakindustrie, 6 projecten op het gebied van Health & Life science en 1 project op het gebied van Energie & milieutechnologie (EMT).

Arbeidsmarktmonitor

De rapportage van de provincie per regio verschijnt eens per 2 jaar, maar een rapportage per kwartaal of per 2 maanden (of in ieder geval eens per half jaar) is gewenst. De secretaris maakt per kwartaal een monitor voor de regio Arnhem, mede op basis van de informatie van de provincie. Ook voor andere regio's heeft hij kwartaalrapportages opgesteld, de ervaring is dat de belangstelling beperkt is. Een uitzondering wordt gevormd door de Achterhoek, daar is wel belangstelling voor de barometer.

Kennisuitwisseling

Vanuit het POA Arnhem draait de secretaris mee in het overleg met de overige secretarissen.

Resultaten en effectiviteit

De secretaris wijst op de relatie tussen de beperkte omvang van de ondersteuning en het prestatieniveau van het POA. In vergelijking met sommige andere Gelderse POA's is het prestatieniveau beperkt. Dat past ook in de visie van een POA-light. De secretaris geeft aan dat de ondersteuning vanuit de provincie voor de POA-light benadering voldoende is.

De projecten komen bottom-up vanuit de deelnemers. De rol van het POA is om partijen die iets willen in contact te brengen met elkaar en met de provincie. Ook heeft het POA een adviesrol. Human Capital Agenda-projecten worden eerst in de werkgroep en daarna in strategisch beraad besproken en voorzien van een advies richting provincie. Er is opstart-geld beschikbaar binnen het POA, maar de ervaring is dat er weinig gebruik van wordt gemaakt omdat de provincie bereid is om daarvoor te zorgen.

De projectactiviteiten in 2013 waren gericht op het ontsluiten van bestaande kennis over de arbeidsmarkt, het creëren van draagvlak bij een aantal arbeidsmarktspelers, het organiseren van bijeenkomsten. Een concreet voorbeeld was het laten maken van de flyer Kans op Werk (kans op werk per werkveld).

3.5 De Liemers

Historie

Begin 2008 is het POA de Liemers ontstaan nadat lokale ondernemers zich zorgen maakten over de aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt in de Liemers en met name de moeizame vervulling van vacatures. Door de recessie werd het belang van het POA voor gemeenten steeds groter; het bestrijden van werkloosheid.

Visie en rolopvatting

POA de Liemers is een netwerkorganisatie. Het POA draagt bij aan kennisdeling over de arbeidsmarkt, jaagt activiteiten aan, faciliteert en coördineert deze en levert een

inhoudelijke bijdrage aan het ontwikkelen en opzetten van projecten. Het POA voert zelf de projecten niet uit. Betrokkenen zijn van mening dat de regio op de langere termijn zelf het POA moet willen bekostigen, dat geeft aan dat er daadwerkelijk behoefte is aan een regionaal platform. Een dergelijk platform ontstaat niet vanzelf, het POA zoals nu gefinancierd door de provincie speelt daar een belangrijke rol in. Het POA de Liemers kiest ervoor een lichte organisatie te zijn en de middelen vooral in te zetten voor het organiserend vermogen. Een beperkt deel van het budget wordt besteed aan het stimuleren van programma's en projecten.

Structuur en samenwerking

Het POA-bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de 3 O's en vormt met tegen de 20 personen een relatief grote groep. De HAN, het ROC Rijn IJssel, het ROC A12, het Graafschap College, Quadraam en Helicon zijn betrokken vanuit het onderwijs. De gemeenten in de Liemers zijn de betrokkenen vanuit de overheid. Ook UWV Werkbedrijf en Presikhaaf Bedrijven (SW) zijn deelnemers. Ondernemers uit de regio waaronder Cito Benelux, TNT ERN, Randstad, Verpleeghuis Liemerij en vertegenwoordigers namens de ondernemersvereniging Lindus en de lokale MKB-verenigingen in de Liemers zijn eveneens participanten in het POA. Het bestuur komt vier keer per jaar bijeen. Acquisitie van nieuwe participanten gebeurt vaak vanuit de leden en/of de secretaris.

Een recente ontwikkeling die van invloed is op het POA de Liemers is de ontwikkeling van de Liemerse Economische Agenda (LEA). Ondernemersvereniging Lindus heeft het initiatief hiertoe genomen, nadat uit een onderzoek van de Rabobank bleek dat een gemeenschappelijke regionale economische agenda van groot belang is voor een sterke en toekomstbestendige woon- en werkregio de Liemers. De LEA heeft betrekking op een groter gebied dan het werkgebied van het POA en heeft inhoudelijk ook een bredere insteek met, naast arbeidsmarkt-onderwijs ook promotie, innovatie, duurzaamheid en bereikbaarheid van de regio over de weg en digitaal. Het POA zal naar verwachting haar bijdrage leveren aan sector tafels waar regionale bedrijven genoemde onderwerpen bespreken.

Financiering POA

In de tabel op de volgende pagina komt de financiering van het POA tot uitdrukking.

Tabel 9 Financiering POA de Liemers, bedragen in €

Organisatie	2011	2012	2013 ¹⁴	2014 ¹⁵
Bijdrage per deelnemer	3406,67	3018,75	3338,00	3575,25
Onderwijs	16,7%	15,6%	15,6%	16,7%
Ondernemers	13,3%	15,6%	15,6%	13,3%
Overheden	13,3%	12,5%	12,5%	13,3%
Overig (UWV Werkbedrijf en Presikhaaf SW)	6,7%	6,3%	6,3%	6,7%
Bijdrage Provincie Gelderland	51.100	48.300	53.407,50	53.628,75
Totaal	102.200	96.600	115.331	116.515
Verrekenbare BTW			8515,50	9257,50
Subsidie na vaststelling	45.311	48.300	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Bron: Subsidieaanvragen POA de Liemers periode 2011-2014, GS besluiten en subsidievaststellingsbesluiten

Uit de tabel komt naar voren dat de bijdrage van de provincie 50% is en dat de bijdrage van de overige deelnemers een evenredige verdeling van de rest van het benodigde budget betreft.

De uitgaven van het POA de Liemers komen tot uitdrukking in de volgende tabel.

44

Smaken verschillen

Tabel 10 Uitgaven POA de Liemers, in €

Begrote uitgaven	2011	2012	2013	2014
Loonkosten (intern en extern) en aan loongerelateerde kosten	82.000	82.000	82.700	82.500
Uitvoeringskosten en stimulering projecten	15.600	10.000	12.000	10.000
Promotie en publiciteit	600	600	600	2.500
Kantoorkosten	3.000	3.000	3.000	3.000
Niet verrekenbare BTW	1.000	1.000		
BTW over de kosten			17.031	18.515
TOTAAL	102.200 ¹⁶	96.600	115.331	116.515

Bron: subsidieaanvragen POA de Liemers

De grootste kostenpost wordt gevormd door loonkosten. Dit zijn de uren die POA-leden besteden aan dit netwerk, de inzet van de RSD de Liemers als beheerder van het budget en de inzet van de secretaris.

¹⁴ de percentages zijn berekend ten opzichte van de totale begroting minus de verrekenbare BTW

¹⁵ de percentages zijn berekend ten opzichte van de totale begroting minus de verrekenbare BTW

¹⁶ In de begroting is het bedrag 102.000 opgenomen.

Ondersteuning door de provincie

HCA-subsidies

Op peildatum 22 juli 2014 is er één project voor subsidie in het kader van de Human Capital Agenda in aanmerking gekomen, voor in totaal € 96.593. Dat is 1,8% van het totaal beschikte subsidiebudget in de HCA. Het betreft een project in de vrijetijdseconomie¹⁷.

De rol die het POA heeft bij het beoordelen van de projecten die ingediend worden voor de HCA-subsidie roept gemengde gevoelens op bij het bestuur van het POA. Enerzijds begrijpt men dat de provincie dit van het POA vraagt omdat de afstemming tenslotte in de regio moet plaats vinden en het POA ook de verbinding met lokale partners en bedrijven kan maken. Anderzijds vinden POA-leden het lastig om een project te beoordelen dat buiten hun expertiseveld ligt. POA de Liemers geeft aan dat de subsidievoorwaarden vaag zijn en er 'interne jurisprudentie' lijkt te bestaan, waardoor het voor de markt lastig is om passende projecten uit te werken.

Arbeidsmarktmonitor

Het POA de Liemers maakt gebruik van de arbeidsmarktmonitor en discrepantieanalyse vraag en aanbod van de provincie om regionaal het gesprek aan te kunnen gaan en om projecten te onderbouwen. Daarnaast worden ook andere informatiebronnen gebruikt zoals van UWV-Werkbedrijf.

Kennisuitwisseling

De kennisuitwisseling en afstemming tussen de verschillende POA's en de conferenties op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt die de provincie in samenwerking met POA's organiseert worden gewaardeerd door betrokkenen bij het POA de Liemers. POA de Liemers organiseert ook zelf een jaarlijkse conferentie, specifieke themasessies, workshops en nodigt voor de vergaderingen regelmatig externe experts uit op voor POA relevante delen van het domein arbeidsmarkt-onderwijs.

Resultaten en effectiviteit

In de subsidieaanvragen voor het organiserend vermogen is het doel dat het POA de Liemers wil bereiken opgenomen. Dat doel is in de afgelopen periode (2011-2014) gelijk gebleven: uitvoering geven aan en verder ontwikkelen van het opgestelde actieplan waarmee de arbeidsmarktproblemen in onderlinge samenhang en met betrokkenheid van partijen uit de driehoek Onderwijs, Overheid en Ondernemers aangepakt kunnen worden.

In een document genaamd 'naar POA 2.0' heeft het POA eind 2013 vijf doelen geformuleerd:

1. Meer aandacht voor innovatie en personeel

¹⁷ De secretaris heeft laten weten dat POA de Liemers zich ook op andere wijze inzet voor de HCA agenda, bijvoorbeeld door het organiseren van een masterclass "innoveren kun je leren", het mede ontwikkelen van het project Care4Innovation (zorgtechnologie).

2. Laagste werkloosheid van Nederland
3. Elke vacature goed en snel vervuld
4. Iedereen minimaal een startkwalificatie
5. Ook alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief.

De doelstellingen zijn de afgelopen jaren niet SMART geformuleerd, waardoor het niet mogelijk is om op het niveau van de doelstellingen aan te geven of de doelen zijn bereikt. In jaarverslagen waaronder het [jaarverslag 2013](#), geeft het POA de Liemers aan welke projecten en acties zij heeft ondersteund. Enkele voorbeelden:

Het Logistiek Expertise Centrum is een samenwerkingsconcept tussen onderwijs, overheid en 18 Liemerse bedrijven in de brede logistieke sector. Het doel is verbetering van de personeelsvoorziening, meer afstemming tussen onderwijs en werkgevers en een beter imago van de bedrijfstak en meer innovatie.

Banenoﬀensief techniek / techniekproject: met inzet van verschillende instrumenten personen toe leiden naar een baan in de metaaltechniek.

Laaggeletterdheid. Een project waarbij werknemers binnen bedrijven worden ondersteund om hun taalniveau op peil te brengen met de bedoeling ze inzetbaar te houden voor de arbeidsmarkt.

Daarnaast is in het jaarverslag 2013 opgenomen dat het niet makkelijk is om de verschillende projecten te volgen, doordat de projecten ontwikkeld worden door penvoerders die op enige afstand van het bestuur staan en vaak langjarig zijn. Daarom kiest het POA-bestuur ervoor om zich te gaan binden aan bepaalde projecten. Daarmee kan de voortgang beter gevolgd worden, kunnen POA-leden elkaar eerder en nadrukkelijker aanspreken op de voortgang en daarnaast kunnen geboekte resultaten onderling gedeeld en gevierd worden. Het aanbrengen van focus maakt de monitoring makkelijker, vergroot de kans op succesvolle realisatie van projecten en geeft POA ook een scherper profiel naar haar stakeholders en omgeving. Hiervoor worden een beperkt aantal 'vaandelprojecten' benoemd, terwijl er tegelijkertijd ruimte blijft om met projecten in te spelen op nieuwe kansen.

3.6 De Valleiregio

Historie

Het Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt Valleiregio is op 30 december 2008 opgericht. Als rechtsvorm is voor een stichting gekozen. Voor die tijd was er een Regionaal

Platform Arbeidsmarkt (RPA) actief. Nadat dit RPA enige tijd was gestopt is op de vraag vanuit de provincie gekeken of er draagvlak was voor de oprichting van een Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt.

Het werkgebied van POA Valleiregio valt samen met de bestuurlijke Regio Food Valley en omvat de gemeenten Ede, Barneveld, Veenendaal, Rhenen, Renswoude, Wageningen en Scherpenzeel. Bijzonder aan het platform is dat gemeenten uit de provincie Utrecht en de provincie Gelderland samenwerken. De Provincie Utrecht is niet beleidsmatig betrokken bij het POA Valleiregio.

Visie en rolopvatting

Op zijn website geeft het POA Valleiregio aan hét platform te zijn dat zich richt op het verbeteren van de regionale arbeidsmarkt. 'POA heeft de ambitie in het verbeteren van de aansluiting van de hele onderwijskolom op de regionale arbeidsmarkt en alles dat daarmee rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. In het POA hebben de geledingen onderwijs, overheid en ondernemers (de 3 O's) de krachten gebundeld'.¹⁸ In de interviewronde werd met een technische metafoor toegelicht dat POA De Vallei zorgt voor de startmotor, de bedrading en de smeerolie. Stimuleren en organiseren zijn belangrijke onderdelen van de rol van de POA. Voor het organiserend vermogen gaat het om het samenbrengen van de 3 O's op zowel bestuurlijk als uitvoerend niveau.

De doelstellingen van POA Valleiregio zijn:

- gezamenlijk genereren en delen van arbeidsmarktinformatie;
- ontwikkelen van een strategische visie op de 'gouden driehoek'¹⁹;
- synergie creëren tussen de agenda's en projecten van de verschillende deelnemende partijen op dit terrein.

Er is door POA Valleiregio focus aangebracht door drie sectoren te kiezen waar de discrepantie op de regionale arbeidsmarkt het grootst is:

- Food en Nutrition in relatie met Food Valley;
- Techniek en Technologie in relatie met de maakindustrie;
- Zorg en Welzijn als grote regionale sector op de onderwijs- en arbeidsmarkt.

Vanaf 2013 ligt de focus op de volgende thema's:

- Arbeidsmarkt 2020/2013;
- ZZP en ondernemerschap;
- Opleidingsaanbod;
- Uitwerking werkgeversbenadering.

Structuur en samenwerking

Het bestuur van het platform bestaat uit een voorzitter en leden uit de geledingen Onderwijs, Ondernemers, Overheid. Naast het bestuur is er vanaf 2013 een human capital board en een participantenraad. De organisatorische wijziging was doorgevoerd

¹⁸ Bron: <http://www.poavalleiregio.nl/> geraadpleegd 31 juli 2014.

¹⁹ Met gouden driehoek wordt de samenwerking bedoeld tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen (bijv. Wageningen Universiteit) en overheid.

om de betrokkenheid van partijen te vergroten en beter aan te kunnen sluiten op het provinciaal beleid.²⁰ De human capital board bestaat uit het bestuur plus drie vertegenwoordigers uit de drie O's. En de participantenraad bestaat uit de human capital board inclusief vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten, verschillende onderwijsinstellingen en ondernemers. De participantenraad²¹ is de opvolger van de Raad van Advies. Hierin worden projecten gepresenteerd. Het POA adviseert over projecten, maar heeft ook budget om de start van een project mogelijk te maken. Bovendien is uit elke geleding een strategisch adviseur aangewezen om het bestuur te ondersteunen. Daarnaast is er een full time secretaris inclusief secretariële ondersteuning.

De personen die betrokken zijn bij het POA leggen via hun reguliere functies contacten met hun achterban. Elke gemeente in de Vallei heeft bijvoorbeeld een ondernemerskring. Deze kringen zijn verenigd in de federatie ondernemersverenigingen Valleiregio (FOV). De regiomanager van VNO-NCW is secretaris van de FOV, en de voorzitter van de VNO-NCW zit in het bestuur van het POA. De voorzitters van de branche regio combinaties maken onderdeel uit van de participantenraad. Binnen de geleding onderwijs komt men twee keer per jaar bijeen om de relatie onderwijs-arbeidsmarkt te bespreken. Op bestuurlijk niveau (gemeentelijk) is het een onderwerp dat op de agenda van het portefeuillehoudersoverleg staat.

Het POA Valleiregio werkt samen met de regio Food Valley (formeel een stichting). Food Valley richt zich op het stimuleren van innovatie in de voedingssector en wordt gefinancierd door het bedrijfsleven en de Provincie Gelderland. De regio Food Valley heeft verschillende bestuurlijke verbindingen met de provincie, ondermeer via de stad- en regiocontracten. De regio Food Valley stemt als organisatie projectvoorstellen af op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt met het POA Valleiregio.

In de interviewronde gaf de secretaris aan dat bij het POA alle lijnen op het gebied van de arbeidsmarkt samenkomen; daar is het totaaloverzicht beschikbaar.

Financiering POA

De Provincie Gelderland heeft de afgelopen jaren subsidies verleend ter ondersteuning van het organiserend vermogen. In de subsidiedocumenten is opgenomen dat het POA subsidie ontvangt voor: 'Het aanjagen van concrete activiteiten, het faciliteren en coördineren van deze activiteiten en het leveren van een inhoudelijke bijdrage aan het opzetten van projecten, overeenkomstig het activiteitenplan (...)'²².

Behalve de provincie leveren ook andere partijen een financiële bijdrage aan de POA. In het begin leverde de KvK een bijdrage, inmiddels niet meer. Ondernemers dragen niet individueel financieel bij aan de organisatie van het POA, dat is geen reële verwachting

²⁰ Zie brief POA Valleiregio van 13 maart 2013.

²¹ De samenstelling van Participantenraad is volgens de Begroting 2013: 8x vertegenwoordiger gemeenten, 2x provinciale vertegenwoordiger, 1 vertegenwoordiger bestuurlijke regio, directieleden van aangesloten onderwijsinstellingen, voorzitter en regiomanager VNO-NCW /MKB, vertegenwoordigers van FOV, BRC's, KvK, ACE De Vallei, Opella, Solidez, Permar, IW\$, Ons Bedrijf, UWV, Uitzendsector, SBB, strategische adviseurs per geleding en bestuur POA.

²² Bron: besluit GS Gelderland, zaaknummer 2013-004850

meent de POA-secretaris. Individuele ondernemers stellen uren of faciliteiten ter beschikking. De financiering aan het organiserend vermogen loopt via koepelorganisaties. De bijdrage van het onderwijs hangt af van de omvang van de school, hiervoor worden 3 categorieën gehanteerd. Gemeenten betalen per inwoner, dat geldt zowel voor de Gelderse als de Utrechtse deelnemende gemeenten. Tot nu toe is het nog niet gelukt om ook de provincie Utrecht inhoudelijk of financieel te betrekken bij het POA.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de financiële bijdrage van de verschillende type deelnemers (de geledingen).

Tabel 11 Overzicht financiering Valleiregio

Organisatie	2011 €195.000	2012 €170.000	2013 €155.000
Onderwijs	13%	14%	15%
Ondernemers	14%	5%	7,5%
Overheden	30%	31%	28,5%
Provincie Gelderland	43%	50%	49%

Bron: Subsidiedossiers 2011-2013, analyse Rekenkamer Oost-Nederland

Om een indicatie te geven van de ontvangsten en uitgaven van het POA Valleiregio, geven we de cijfers weer uit de Begroting 2013:

Tabel 12 Uitgaven en ontvangsten POA Valleiregio 2013

Uitgaven in €		Ontvangsten in €	
Organisatiekosten	93.810	Onderwijs	22.500
Promotie& publiciteit	10.000	Ondernemers	12.500
Uitvoeringskosten ²³	51.500	Overheden	44.310
BTW	500	Gelderland	76.500
		Utrecht	pm
Totaal	155.810		155.810

Bron: POA Valleiregio, begroting 2013

De organisatiekosten betreft in hoofdzaak het projectmanagement dat door de secretaris en ondersteunende medewerker wordt verricht (het gaat om ongeveer € 90.000 per jaar).

De secretaris heeft aangegeven dat POA Valleiregio voor 2014 een begroting heeft van € 143.367 en de provincie maximaal € 68.500 aan subsidie bijdraagt.

In de interviewronde kwam naar voren dat er geen draagvlak is voor de bezuiniging op de provinciale subsidie voor het organiserend vermogen. Steeds meer partijen weten

²³ Kosten voor projectvoorbereiding, stimulering en communicatie

het POA te vinden en de hoeveelheid werk groeit. Het is niet logisch –zo werd aangegeven- om op de middelen te korten.

Ondersteuning door de provincie

Human Capital Agenda

Het POA deelt de informatie van de provincie over de HCA en faciliteert, adviseert en stimuleert ten aanzien van projecten. Mocht het nodig zijn dan beschikt de POA over een startkapitaal voor bijvoorbeeld een verkenning of een pilot.

Op peildatum 22 juli 2014 blijkt uit opgave van de provincie, dat de Valleiregio een bedrag van € 200.000,- ontvangen heeft binnen de sector Agrofood (dus exclusief eventuele plannen in voorbereiding).

Kennisuitwisseling

Het POA-overleg wordt bezocht en informatie van de provincie wordt gedeeld in het netwerk van POA de Vallei.

Arbeidsmarktmonitor

Naast de arbeidsmarktmonitor van de provincie, maakt het POA ook gebruik van andere informatiebronnen, zoals de basiscijfers jeugd en de SBB²⁴ monitor.

Resultaten en effectiviteit

De POA-secretaris wees op de verschillen tussen de Gelderse POA's. De verschillende achtergronden, ontstaansgeschiedenissen, organisatiegraden en regionale kenmerken, waaronder de aan- of afwezigheid van grote bedrijven, zijn belangrijke factoren die doorwerken op het functioneren en presteren van een POA. Typisch voor de Valleiregio is dat er geen grote steden zijn en dat het bedrijfsleven van MKB-niveau is. In de regio zijn geen heel grote ondernemingen actief.

De inhoudelijke betrokkenheid van het POA verschilt per project. Soms is POA de initiatiefnemer, de coördinator, organisator of deelnemer naast andere partijen. Uit de Subsidiedossiers blijkt dat verschillende projecten meerjarig zijn of herhaald worden.

In het [visiedocument 2014-2015](#) schetst het POA de ontwikkelingen voor de regio en de speerpunten die daar voor het POA uit naar voren komen. In het [activiteitenplan](#) staat een overzicht van projecten en activiteiten van POA Valleiregio.

3.7 Noord-Veluwe

Historie

Het POA Noord-Veluwe bestaat sinds 2006 en is sinds eind 2010 actief in de huidige vorm. Het POA is opgezet door de regio Noord-Veluwe, ROC Landstede en VNO-NCW. De regio Noord-Veluwe is geen arbeidsmarktregio, maar wordt door ondernemers wel als economische regio ervaren.

²⁴ Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven

Visie en rolopvatting

Het POA is een netwerkorganisatie en heeft een ondersteunende en afstemmende functie en werkt vraaggericht; de betrokkenheid van een werkgever is een voorwaarde voor steun aan een project. Het POA treedt niet op als trekker van een project, de opzet en uitwerking van arbeidsmarktprojecten loopt via het Veluweportaal. Het Veluweportaal is een samenwerkingsverband van regionale werkgevers dat functioneert als arbeidsmobiliteitscentrum en projectbureau.

Structuur en samenwerking

Het POA Noord-Veluwe is een stichting met een bestuur bestaande uit vertegenwoordigers van ROC Landstede, Regio Noord-Veluwe, VNO-NCW en UWV. De leiding is handen van een kerngroep die ondersteund wordt door de coördinatoren. Er zijn twee coördinatoren bij het POA Noord-Veluwe betrokken, één vanuit de Regio Noord-Veluwe en één werkzaam vanuit VNO-NCW Midden. Voor beiden is het een nevenfunctie. Van kerngroep-leden van het POA wordt verwacht dat zij in hun eigen geleding contacten leggen, daarnaast onderhouden de coördinatoren contacten met het veld, ook vanuit hun reguliere functie.

Financiering POA

Uit de tabel wordt duidelijk welke bijdragen partners leveren aan de financiering van POA Noord-Veluwe. Tabel 13 biedt inzicht in de uitgaven van POA Noord-Veluwe.

Tabel 13 Financiering POA Noord-Veluwe in €

Bijdrage in €	2011	2012	2013	2014
VNO-NCW	6.300	6.300	6.300	10.000
UWV Werkbedrijf	1.800			
ROC Landstede	1.800	36.000	36.000	36.000
Deel activiteiten door partijen nader in te vullen	31.722			
Gemeenten/ RNV-uren	24.000	42.000	34.200	30.000
Gemeenten/RNV-euro's	18.678			
Verrekenbare BTW opgenomen in de kostenbegroting		32.034		32.130
KvK			6.300	
Provincie	84.300	84.300	76.500	68.850
Totaal	168.600	200.634	159.300 ²⁵ (167.100) ²⁶	176.980 ²⁷ (185.130)
Subsidie na vaststelling	84.300	84.300	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Bron: Subsidieaanvragen POA Noord-Veluwe periode 2011-2014, GS besluiten en subsidievaststellingsbesluiten

Tabel 14 Uitgaven POA Noord-Veluwe

Begrote uitgaven	2011	2012	2013	2014
Loonkosten (intern)	24.000	42.000	84.300	
Projectmanagement	31.300	31.300	31.300	36.000
Advies en onderzoek	106.700	89.900	47.500	
Uitvoeringskosten				112.000
Promotie en publiciteit	6.600	5.500	5.500	5.000
BTW		32.034	35.406	32.130
Totaal	168.800	200.734 ²⁸	204.006 ²⁹	185.130

Bron: Subsidieaanvragen POA Noord-Veluwe periode 2011-2014

²⁵ In de subsidieaanvraag is de POA Noord-Veluwe uitgegaan van een bijdrage van de provincie ad € 84.300, waardoor het totale budget in de subsidieaanvraag uitkomt op € 167.100.

²⁶ In de subsidieaanvraag wordt een bedrag van € 168.600 gehanteerd waarbij in een bijlage wordt aangegeven dat er een verschil van € 1500 ten opzichte van het ingediende plan

²⁷ In de subsidieaanvraag is de POA Noord-Veluwe uitgegaan van een bijdrage van de provincie ad € 76.500 en is uitgegaan van een bijdrage ad € 76.500 van de regionale partners, terwijl afspraken met regionale partners zijn gemaakt ad € 76.000. Het totale budget in de subsidieaanvraag kwam daarmee uit op € 185.130.

²⁸ In de begroting is een bedrag ad € 200.634 opgenomen, dit zal een telfout betreffen

²⁹ Het verschil wordt verklaard door de verrekenbare BTW

Ondersteuning door de provincie

HCA-subsidies

Op peildatum 22 juli 2014 zijn er vier projecten uit de Noord-Veluwe voor subsidie in het kader van de Human Capital Agenda in aanmerking gekomen, voor in totaal € 631.616. Dat is ruim 12% van het totaal beschikte subsidiebudget in de HCA. Het overgrote deel (zo'n € 575.000) is gegaan naar projecten in de maakindustrie, daarnaast heeft een project in de agrofood subsidie ad € 57.000 ontvangen.

Hoewel gewaardeerd wordt dat de provincie afstemming zoekt met de regio, wordt de rol van beoordelaar van de HCA-projecten als niet passend bij het POA gezien, ook omdat de provinciale regels niet duidelijk zijn.

Arbeidsmarktmonitor

De arbeidsmarktmonitor van de provincie wordt door het POA gebruikt. De indruk is dat provincie en POA's meer kunnen samenwerken om de vertaalslag te maken naar de gevraagde actie op basis van de cijfers.

Kennisuitwisseling

De bijeenkomsten met secretarissen van de POA's worden bezocht, daarnaast worden er door de coördinator vanuit VNO-NCW verbindingen met andere POA's gelegd.

Resultaten en effectiviteit

De doelstelling van het POA Noord-Veluwe kan worden samengevat als regionale borging van de samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid met als doel de juiste mens op de juiste arbeidsplaats nu en in de toekomst.

Het POA heeft een brede doelstelling, ook om flexibel op ontwikkelingen in te kunnen spelen. Het POA verantwoordt zich aan de bestuursleden, die zich vervolgens verantwoorden in hun eigen kolom. Daarnaast wordt de verantwoording aan de provincie gestuurd ten behoeve van de vaststelling van de subsidie. De doelstelling is niet SMART geformuleerd en daardoor kan niet inzichtelijk worden gemaakt of de doelstelling behaald is. De doelstelling is voor het jaar 2012³⁰ als volgt vertaald.

- Afstemming Onderwijs, Overheid en Ondernemers in de regio; POA biedt het platform en het organiserend vermogen.
- Versterken van positie en relaties van Veluweportaal.
- Betrokkenheid regionale voorbereiding op de invoering van de wet Werken naar Vermogen.
- Bevordering van de werking van de regionale arbeidsmarkt, waarbij demografische en economische ontwikkelingen op de voet worden gevolgd en waar nodig leiden tot bijstelling van de regionale doelstellingen.
- Het toegankelijk maken van regio-specifieke arbeidsmarktinformatie om zicht te houden op zaken als werkloosheid, kwalitatieve en kwantitatieve aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie.

³⁰ Voor de subsidie over 2013 is voor de vaststelling van de subsidie op basis van verantwoording uitstel gevraagd en verkregen tot 1 augustus 2014. Daarom wordt hier ingegaan op de resultaten over 2012.

- Het ondersteunen van projecten in de regio, primair projecten gericht op zorg en techniek met als uitgangspunt het vraaggerichte karakter van de projecten.
- Stimuleren van opleiden en ontwikkelen van werknemers, waardoor het algemene opleidingsniveau van de beroepsbevolking in de regio Noord-Veluwe wordt verhoogd.

Deze doelstellingen zijn niet meetbaar geformuleerd. In de verantwoording aan de provincie over 2012 wordt aangegeven dat aan de meeste doelstellingen voortvarend en met resultaat is gewerkt. Per doelstelling is aangegeven welke activiteiten zijn verricht en wat de resultaten zijn. Een actueel beeld van de projecten die in de Noord-Veluwe lopen kan worden verkregen via het [Veluwe Portaal](#).

3.8 Rivierenland

Historie

Na een voorbereidingsfase in 2004, werd in 2005 de regionale Regiegroep RAAK gevormd bestaande CWI/UWV, Kamer van Koophandel, sociale werkvoorziening Lander, ROC Rivor en Regio Rivierenland (namens de 10 regiogemeenten). Het doel was om tot een betere samenwerking te komen tussen ondernemers, onderwijs en overheid. Regio Rivierenland werd aangewezen als penvoerder. De huidige POA-secretaris was als gemeenteambtenaar betrokken bij de coördinatie en ondersteuning van de Regiegroep. In de Regiegroep zaten werkgevers (via de KvK), het onderwijs en gemeenten en het streven was om concreet zaken op te pakken en het niet te laten bij overleg.

Rond 2007 heeft Rivierenland samen met de Achterhoek een lobby opgezet richting de provincie om arbeidsmarktbeleid weer op de agenda te krijgen. Mede daardoor is het arbeidsmarktbeleid weer in het collegeakkoord van de provincie terecht gekomen, zo geeft de secretaris aan. De insteek van de toenmalige gedeputeerde (dhr. Verdaas) was om de inhoud van het arbeidsmarktbeleid aan de regio's over te laten. In die tijd werd het POA Raak gevormd. RAAK staat voor Rivierenlands Actieprogramma Arbeidsmarkt Kansen. In de loop van 2011 is de regiegroep omgevormd tot het huidige breder samengestelde POA Rivierenland.

Visie en rolopvatting

POA Rivierenland geeft in zijn subsidieaanvraag 2014 weer dat vanuit een gezamenlijk ontwikkelde visie de volgende doelen centraal staan:

- versterken van de regionale infrastructuur in de sociale zekerheid en arbeidsmarktbeleid;
- de activering van zogenoemde kwetsbare groepen richting werk of naar maatschappelijke nuttige activiteiten, verhoging van het scholingsniveau van werkzoekenden en werkenden;
- verbetering van de aansluiting tussen onderwijs-bedrijfsleven-arbeidsmarkt;
- versterken van de betrokkenheid van werkgevers bij het regionaal arbeidsmarktbeleid.

Het POA focust zich op dit moment (2014) op vier sectoren: Transport en logistiek, Techniek, Zorg en Welzijn en sinds kort op Tuinbouw (Betuwse Bloem). Daarnaast krijgt de aanpak van de jeugdwerkloosheid momenteel bijzondere aandacht.

Het POA Rivierenland heeft een bredere doelstelling dan alleen de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Ook kwetsbare groepen krijgen de aandacht. Dat is expliciet de wens van de deelnemende gemeenten geweest. Rivierenland heeft een lager dan gemiddelde scholingsgraad en daardoor ook meer kwetsbare inwoners die ook een plek op de arbeidsmarkt verdienen.

Structuur en samenwerking

Het Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt Rivierenland is een netwerkorganisatie waarin de volgende partijen samenwerken: gemeenten in regio Rivierenland, UWV, Lander, ROC Rivor en vertegenwoordigers van de regionale werkgevers van VNO-NCW, MKB, Greenport Betuwse Bloem, sector Techniek, sector Transport en logistiek en de Zorg- en welzijnsinstellingen (Subsidieaanvraag 2014). De regio Rivierenland bestaat eigenlijk uit 10 gemeenten, maar de gemeente Lingewaal heeft voor het arbeidsmarktbeleid aansluiting gezocht bij Drechtsteden.

Aan het POA Rivierenland (voorheen POA RAAK genoemd) zijn sectornetwerken gelieerd. Iedere sector (zorg, techniek, tuinbouw en logistiek) heeft zijn eigen overleg. Elk sectoroverleg heeft een ondernemer uit de sector als voorzitter. Deze voorzitters vertegenwoordigen de sectoroverleggen in het POA Rivierenland. Tot nu toe was het zo dat 3 wethouders namens de 9 gemeenten spraken bij deze overleggen. Daarnaast schuiven wethouders aan op basis van de agendapunten die hen aangaan. Mogelijk wordt deze vertegenwoordig aangepast in de toekomst als blijkt dat er bij gemeenten behoefte is om meer direct betrokken te zijn.

Het POA Rivierenland wordt ondersteund door een secretaris, die werkzaam is voor de gemeente Tiel en ten behoeve van POA Rivierenland is gedetacheerd bij Regio Rivierenland. Voor het POA is hij 28 uur per week aan de slag. Daarnaast worden externen ingehuurd. De assistent programmamanager komt van BMC, werkt 24 uur per week om de control-kant van de subsidies in goede banen te leiden.

De gemeente Tiel is, met uitzondering van de subsidie voor het organiserend vermogen, als centrumgemeente de ontvanger van subsidie van zowel provincie, rijk als EU. De administratie en verantwoording daarover vraagt de nodige inzet. Daarnaast wordt er voor 400 uur per jaar een extern adviseur ingehuurd als projectvoorbereider en om te monitoren.

Naar verwachting zal per 2016 de 'Werkzaak Rivierenland' (Sociale diensten plus SW-bedrijf) het penvoerderschap van het POA overnemen. Werkgevers krijgen een grote rol in de 'Werkzaak'. In de notitie doorontwikkeling POA Rivierenland 2014-2020 wordt de doorontwikkeling van de POA geschetst; meer visiegestuurd en de focus op economische ontwikkeling.

Er is (nog) veel samenwerking tussen het POA Rivierenland en de Regio Rivierenland. De Regio Rivierenland is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten in de regio. Zij

werken op verschillende beleidsterreinen samen, waaronder het werkgelegenheidsbeleid. Het POA Rivierenland is een breder samengestelde netwerkorganisatie die ondersteund wordt door een klein programmateam (poa-secretaris en ondersteuning). In het POA wordt de regionale arbeidsmarkt besproken en wordt de vertaalslag gemaakt naar concrete projecten. De Regio was de entiteit om de uitvoering van de plannen vervolgens te coördineren. Deze taak gaat in 2016 naar verwachting over naar de Werkzaak Rivierenland.

Financiering POA

In 2008 heeft Rivierenland voor het eerst subsidie ontvangen voor zowel arbeidsmarktprojecten als voor het organiserend vermogen. Het regionaal arbeidsmarktbeleid (organisatie + projecten) in Rivierenland heeft zich in de jaren daarna ontwikkeld. Momenteel is voor het regionaal arbeidsmarktbeleid budget beschikbaar uit verschillende bronnen. Per 2014 gaat het om subsidie die de Regio Rivierenland als penvoerder ontvangt voor het organiserend vermogen van het POA. Daarnaast om middelen die de Regio of de gemeente Tiel als contactgemeente ontvangt vanuit de EU (ESF-middelen), het Rijk (Actieplan Jeugdwerkloosheid), Provincie Gelderland (regiocontract en aanvraag aanpak jeugdwerkgelegenheid), Stichting Logistiek en Transport Rivierenland.

In de interviewronde werd aangegeven dat inmiddels sprake is van een regionale structuur die, mede onder invloed van de nieuwe Participatiewet, behoorlijk body heeft gekregen. De POA-secretaris verwacht dat deze in stand zal blijven, ook als de subsidie van de provincie minder wordt, al zal dat wel invloed hebben op de slagkracht van het POA. Hij geeft aan dat de provinciale subsidie een vliegwieleffect heeft gehad.

Tabel 15 Financiering POA Rivierenland in €

	2011	2012	2013	2014
Regio Rivierenland	60.000	85.000	76.500	69.075
Rijksbudget t.b.v. jeugdwerkloosheid	25.000			
Provincie Gelderland	85.000	85.000	76.500	68.850
BTW compensatie		32.500	32.130	28.964,25
Totale projectfinanciering	170.000	202.500	185.130	166.889,25
Provinciale bijdrage na subsidievaststelling	85.000	85.000	76.500	Nog niet bekend

Bron: Subsidieaanvragen POA Rivierenland 2011-2014, GS besluiten en subsidievaststellingsbesluiten

In bovenstaande tabel geven we een overzicht van de provinciale subsidie voor het organiserend vermogen over de periode 2011 t/m 2014. Naast de provincie is de Regio Rivierenland (dus de deelnemende gemeenten) de belangrijkste financier. In de volgende tabel zijn de uitgaven van POA Rivierenland opgenomen.

Tabel 16 Uitgaven POA Rivierenland in €

Kostenpost	2011	2012	2013	2014
Externe kosten – inhuur derden	90.000	40.000	40.000	36.000
Interne loonkosten, programmamanagement	60.000	100.000	90.000	82.225
Communicatie, promotie en publiciteit	20.000	20.000	15.000	12.500
Vorbereiding en toezicht		10.000	8.000	7.200
BTW		32.300	32.130	28.964,25
Totale kosten	170.000	202.300	185.130	166.889,25

Bron: Subsidieaanvragen POA Rivierenland 2011-2014

Ondersteuning door de provincie

De POA-secretaris geeft aan dat de subsidie voor het organiserend vermogen ervoor gezorgd heeft dat er ook echt wat ging gebeuren, zonder de subsidie was dat niet het geval geweest. De subsidie van de provincie is gebruikt om extra menskracht in te huren en het salaris van de secretaris kon worden ingezet als cofinanciering.

De subsidieaanvraag is niet lastig, de afrekening kost wat meer tijd, maar omdat er inmiddels een structuur aanwezig is lukt dat ook goed. Voorheen was er een zeer gedetailleerde verantwoording nodig en werd er 'moeilijk gedaan' over de verantwoording van € 387 op het totaal van € 100.000. Dat is inmiddels verleden tijd.

De arbeidsmarktmonitor van de provincie wordt op 2 manieren gebruikt. Enerzijds als onderbouwing van de plannen in de regio; het extra bewijs dat het nodig is om iets te gaan doen. Daarnaast wordt de monitor ook gebruikt om het gesprek aan te gaan met verschillende partijen. De onderzoekers van de provincie zijn een aantal keren uitgenodigd om de monitor toe te lichten.

HCA-subsidie

De rol die de provincie de POA's heeft gegeven bij de HCA-subsidies (adviseren en beoordelen) past bij de POA. De secretaris geeft aan dat vanuit het POA er toch al gesprekken worden gevoerd met indieners van de projecten; prima om dan mee te praten over projecten die vanuit de HCA gefinancierd zouden kunnen worden.

Op peildatum 22 juli 2014 blijkt uit opgave van de provincie, dat Rivierenland voor € 197.495,- aan subsidie uit het HCA-programma heeft ontvangen. Het geld is verdeeld over drie projecten uit de sector Land- en tuinbouw.

Resultaten en effectiviteit

Het bij elkaar brengen van de verschillende O's en de verbinding leggen met werkgevers heeft inmiddels veel vertrouwen en betrokkenheid opgeleverd. De secretaris illustreert dit met het voorbeeld dat werkgevers inmiddels zelf ook komen met plannen t.b.v. de intersectorale mobiliteit.

De POA-secretaris geeft aan dat het niet mogelijk is om het resultaat van het POA één op één meetbaar te maken. Externe omstandigheden zoals de economische crisis hebben sterke invloed op de resultaten. Een indicator wordt gevormd door de betrokkenheid van ondernemers. Het succes van het POA kan dan afgemeten worden aan het feit dat ondernemers uit de sectoren actief hun rol pakken, er projecten en programma's draaien en er verbinding met het onderwijs is. Dat Rivierenland onlangs als landelijke pilot is gevraagd ziet de secretaris ook als een indicator voor het succes. Een derde indicator is dat de gemeenten inmiddels weer positiever ten opzichte van het POA staan en wethouders willen graag meedraaien. Ook werkgevers pakken het actief op.

Om een actueel overzicht te geven van de projecten waarbij het POA Rivierenland betrokken is, hebben we hieronder het projectenoverzicht overgenomen uit de subsidieaanvraag 2014. Het POA ontvangt in 2014 subsidie voor:

Lopende projecten en programma's 2014

1. Regiocontract 2012-2015 (daarbinnen voor de programma's Zorg en Welzijn, Techniek, Toegerust uit de startblokken, onderzoek werkzoekenden).
2. Programma Logistiek en transport 2012-2014.
3. HCA Greenport Betuwse Bloem.
4. Investeringsimpuls provincie t.b.v. Jeugdwerkgelegenheid.

Samenhangende programma's en projecten 2014

1. Voorbereiding nieuwe Regionale Infrastructuur Werk (o.a. ontwikkeling Werkzaam Rivierenland).
2. Actieprogramma jeugdwerkloosheid 2013-2014.
3. Uitvoering ESF-J 2013 jeugdwerkloosheid.
4. Voorbereiding ESF 2014-2020.

3.9 Stedendriehoek

Historie

Het strategische board, waar het POA onderdeel van uit maakt, heeft zijn oorsprong in het Regionaal Platform Arbeidsmarkt en het bestuurlijk Economisch Platform Stedendriehoek. Sinds 2013 is de Strategische Board Stedendriehoek een feit, daarvoor werd al nauw samengewerkt door de partijen.

Visie en rolopvatting

De Strategische Board regisseert, faciliteert en stuurt op de doelen van de gezamenlijke agenda van de regio. Medio 2013 is het [akkoord van Beekbergen](#) ondertekend door verschillende regionale partijen. Doel van het akkoord is een duurzaam gezonde arbeidsmarkt in de regio. De volgende vier doelen zijn in het akkoord opgenomen:

1. laagste werkloosheid van Nederland;
2. elke vacature goed en snel vervuld;
3. iedereen minimaal een startkwalificatie;
4. ook alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief.

Het akkoord verbindt partijen en zorgt voor samenwerking. De 'boegbeelden' die erbij betrokken zijn zorgen voor regionaal draagvlak.

Structuur en samenwerking

De Strategische Board bestaat uit vertegenwoordigers uit de 3 O's onder leiding van een onafhankelijke voorzitter. Aventus en Saxion leveren vertegenwoordigers vanuit het onderwijs, de gemeenten Voorst en Apeldoorn de vertegenwoordigers vanuit de overheid en VNO-NCW en de Kamer van Koophandel vertegenwoordigen de ondernemers. Onder het Board opereren verschillende 'Tafels' die bestaan uit vertegenwoordigers van de O's. De Tafels 'Werkt' en 'Leert' richten zich op de regionale afstemming van onderwijs en arbeidsmarkt, deze Tafels kunnen gezien worden als het POA voor de Stedendriehoek. Er wordt actief uitgewisseld tussen beide Tafels. Deelnemers aan de Tafels zitten er op persoonlijke titel en verwacht wordt dat zij een netwerk meenemen en contacten onderhouden met hun achterban.

Financiering POA

Tabel 17 Financiën POA Stedendriehoek in €

Bijdrage in €	2011	2012	2013 ³¹
Gemeenten regio Stedendriehoek	87.500	82.500	82.000
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	149.500	108.000	
Provincie	85.000	85.000	76.500 ³²
Bijdrage uit vraaggerichte arbeidsmarktprojecten - organisatiekosten			21.500
Totaal	322.000	275.500	180.000
Provinciale bijdrage na subsidievaststelling	85.000	85.000	Nog niet bekend

Bron: Subsidieaanvragen 2011-2013 POA Stedendriehoek, GS besluiten en subsidievaststellingsbesluiten

Naast de gemeenten in de regio en de provincie draagt het ministerie van SZW in 2011 en 2012 bij aan het POA. Het bedrijfsleven draagt financieel bij aan projecten en niet aan het organiserend vermogen, met uitzondering van de 0,2 fte die VNO-NCW inbrengt op het totaal van 0,8 fte ondersteuning.

³¹ Een aanvraag voor 2014 was op het moment dat de subsidiedossiers voor het onderzoek beschikbaar werden gesteld (27 mei 2014) nog niet ontvangen. Inmiddels is wel een aanvraag gedaan, de omvang van de begroting bedraagt € 191.785, de gevraagde bijdrage van de provincie € 68.500.

³² In GS-besluit is uitgegaan van maximaal € 74.000, de accountantskosten worden buiten beschouwing gelaten.

Tabel 18 Uitgaven POA Stedendriehoek

Begrote uitgave	2011	2012	2013
Uitvoeringskosten	272.000		70.000
Promotie en publiciteit	40.000	40.000	10.000
Loon- en aan loongerelateerde kosten		105.000	50.000
Financiën en P&C		69.500	10.000
Projectondersteuning regionaal		46.000	25.000
Kantoorkosten	5.000	5.000	5.000
Vergaderkosten		5.000	5.000
Accountantsverklaring		5.000	5.000
Overige kosten	5.000		
Totaal	322.000	275.500	180.000

Bron: Subsidieaanvragen 2011-2013 POA Stedendriehoek

De begroting laat een dalende lijn zien.

Ondersteuning door de provincie

Vanuit de Stedendriehoek is er een kritische houding ten opzichte van de rol van de provincie Gelderland in het arbeidsmarktbeleid. Arbeidsmarkt vraagstukken worden lokaal opgepakt en de provincie heeft daarin geen rol. Bovendien staat de provincie op een te grote afstand.

60

Smaken verschillen

HCA-subsidie

Op peildatum 22 juli 2014 zijn er twee projecten uit de Stedendriehoek voor subsidie in het kader van de Human Capital Agenda in aanmerking gekomen, voor in totaal € 768.000. Dat is bijna 15% van het totaal beschikte subsidiebudget in de HCA. De subsidie is gegaan naar projecten in de maakindustrie.

Betrokkenen geven aan dat de verschillende regels rond subsidiestromen het ingewikkeld maken en niet uitnodigen om subsidie aan te vragen. Het subsidieproces gaat langzaam en de gevraagde verantwoording is te gedetailleerd. De Board heeft desondanks besloten om voor 2014 alsnog subsidie voor het organiserend vermogen aan te vragen omdat het jammer zou zijn om beschikbare middelen niet te gebruiken. Daarnaast wordt ten aanzien van de HCA-subsidies transparantie gemist in de procedure; inzicht in projectaanvragen en afgewezen projectplannen is van belang om projecten te kunnen verbinden of een initiatief op te schalen.

Arbeidsmarktmonitor

De arbeidsmarktmonitor wordt niet gebruikt. De verschillende branches leveren hun eigen monitorinformatie en daar heeft men voldoende aan. De regio heeft een extern bureau een onderzoek specifiek voor de regio laten uitvoeren. Voordeel van dit onderzoek ten opzichte van de monitor van de provincie is dat dit rapport voortkomt uit en aansluit op de vragen uit de regio.

Kennisuitwisseling

Naast de bijeenkomsten met POA-secretarissen die door de provincie wordt georganiseerd, is er weinig contact met andere POA's. De indruk is dat de Stedendriehoek vooral informatie en kennis brengt in het overleg en dat er –omdat zij voorloopt op de overige POA's bijvoorbeeld ten aanzien van een regionaal sectorplan voor de Stedendriehoek niet zoveel te halen is.

Resultaten en effectiviteit

De doelstelling van het POA Stedendriehoek is de afgelopen jaren min of meer gelijk gebleven; met de subsidie voor het organiserend vermogen wil men invulling geven aan het verwezenlijken van een integrale en vraaggestuurde aanpak van de arbeidsmarktopgave en daarnaast de slagkracht en de continuïteit van de organisatie versterken. Deze doelstelling is niet SMART geformuleerd, waardoor het niet mogelijk is om aan te geven of het doel bereikt is. Wel wordt in de verantwoording over de subsidie op het niveau van projecten inzichtelijk gemaakt wat de stand van zaken is. In het [jaarplan 2014](#) van de Board wordt ingegaan op de gerealiseerde resultaten in 2013 en de te verwachten resultaten voor 2014:

Resultaten 2013:

- Opschaling van de methodiek Deventer Scoort in de regio
- 2 van de 3 beoogde Topconsortia voor Kennis en Innovatie (TKI) zijn gerealiseerd, te weten Technicampus en het Cleantech Center
- eind 2013 waren er 170 studenten ingeschreven bij Technicampus
- de eerste Cleantech challenges zijn in voorbereiding

Verwachte resultaten 2014:

- 525 leerwerkbanen voor jongeren
- 525 werkervaringsplekken voor jongeren
- 300 (benutte) transfervouchers ter bevordering van de arbeidsmobiliteit
- 120 (benutte) scholingsvouchers

Daarnaast draagt het [sectorplan](#) bij aan de doelen van de Strategische Board Stedendriehoek:

Voor elke werkgever in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek en Noord Veluwe zijn er de komende twee jaar vier verschillende arrangementen beschikbaar voor jonge starters (BBL-leerwerkplekken en de Startersbeurs), voor zittende werknemers (Mobiliteitsvoucher) en voor oudere werknemers (Scholingsvoucher). Voor jongeren in de WW is er extra begeleiding vanuit het UWV.

4 Stakeholderanalyse

In dit hoofdstuk geven we weer hoe betrokkenen de POA's beoordelen. Daarvoor hebben we een enquête uitgezet onder het netwerk van de POA's; voor het beoordelen van het resultaat van een netwerkorganisatie zijn betrokkenen van groot belang; zij maken of breken het netwerk en kunnen als geen ander het resultaat beoordelen. Wel is het goed om te realiseren dat we door de focus te leggen op het netwerk degenen die daar niet (meer) bij betrokken zijn in deze enquête niet in beeld hebben.

62

Smaken verschillen

4.1 Belang van het POA volgens stakeholders

Met een enquête³³ vroegen we de mening van bij de POA's betrokken personen. In deze paragraaf geven we de resultaten daarvan weer. In deze paragraaf nemen we waar relevant ter vergelijking gegevens op uit de evaluatie arbeidsmarktbeleid Gelderland.³⁴ Deze evaluatie is in opdracht van de provincie Gelderland in februari 2011 is uitgebracht door bureau Bartels.

Norm

De betrokken partijen hechten belang aan het bestaan van het POA.

Bevindingen

Er wordt belang gehecht aan een platform waar de O's elkaar kunnen ontmoeten en samen kunnen optrekken. De POA's vervullen deze rol.

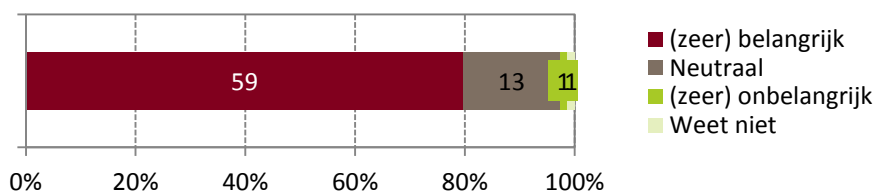
³³ In bijlage 2 treft u de bij de enquête behorende verantwoording aan.

³⁴ Evaluatie arbeidsmarktbeleid Gelderland, uitgebracht op verzoek van de provincie Gelderland, Amersfoort, 3 februari 2011

We starten met het belang dat door betrokkenen gehecht wordt aan het POA. Vervolgens gaan we in paragraaf 4.2 na of het POA goed is ingebed; zijn de juiste organisaties aangesloten en is het POA in voldoende mate bekend? In paragraaf 4.3 gaan we in op de resultaten van de POA's. We sluiten deze paragraaf af met het oordeel over het functioneren van de POA's en de wenselijkheid van het voortbestaan van de POA's.

Belang van de POA's

Figuur 3 Hoe belangrijk vindt u dat er een POA actief is in uw regio? (N=74)

Bron: Enquête Rekenkamer Oost-Nederland, juni 2014

Uit de figuur blijkt dat 80% van de betrokkenen het belangrijk vindt dat er een POA actief is. In de evaluatie van bureau Bartels uit 2011 lag het percentage nog hoger; 100% van de secretarissen en voorzitters vonden het (zeer) belangrijk dat er een POA actief is in de regio en 97% van de regionale arbeidspartijen.

63

Smaken verschillen

Uit de toelichtingen die respondenten gaven blijkt dat een platform waar de 3 O's elkaar in gelijkwaardigheid kunnen ontmoeten en samen op kunnen trekken belangrijk wordt gevonden. Het volgende citaat onderschrijft dit.

'het kennen van elkaar en samen optrekken is cruciaal in de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Een POA is hiervoor het uitgelezen instrument.'

In de evaluatie uit 2010 werd de platformfunctie ook als voornaamste argument voor het belang van het POA aangedragen; naast elkaar kennen en kennisuitwisseling biedt een platform de mogelijkheid om samen te werken en daarmee meer armslag te hebben.

4.2 Contacten en samenwerking tussen de O's

Normen

De betrokken partijen zijn representatief voor de regio waar het POA actief is. De POA's zijn bekend bij de regionale partners.

Bevindingen

Ondanks een intensivering van de contacten en een grotere onderlinge bekendheid, zijn de bekendheid in de regio en de betrokkenheid van ondernemers aandachtspunten.

Vervolgens zijn we nagegaan hoe de contacten en de samenwerking tussen de verschillende O's verloopt.

Tabel 19 Stellingen contacten en samenwerking O's

	(helemaal) mee eens	Niet mee eens/niet mee oneens	(helemaal) oneens	Weet niet	Totaal
Het POA heeft de contacten tussen de O's geïntensiveerd	61 (82,4%)	8 (10,8%)	2 (2,7%)	3 (4,1%)	74 (100%)
Door het POA is er sprake van een grotere onderlinge bekendheid tussen de O's	54 (73,0%)	16 (21,6%)	2 (2,7%)	2 (2,7%)	74 (100%)
De samenwerking tussen de O's verloopt goed	50 (67,6%)	16 (21,6%)	6 (8,1%)	2 (2,7%)	74 (100%)
Er is sprake van een goede vertegenwoordiging vanuit de verschillende O's	39 (52,7%)	23 (31,1%)	10 (13,5%)	2 (2,7%)	74 (100%)
MKB-bedrijven zijn in voldoende mate betrokken bij het POA	17 (23,0%)	29 (39,2%)	24 (32,4%)	4 (5,4%)	74 (100%)
Het POA is in voldoende mate bekend binnen de regio	19 (25,7%)	27 (36,5%)	24 (32,4%)	4 (5,4%)	74 (100%)

Bron: Enquête Rekenkamer Oost-Nederland, juni 2014

Hieruit blijkt dat betrokkenen positief zijn over de intensivering van de contacten, de onderlinge bekendheid en de samenwerking tussen de O's. De betrokkenheid van MKB-bedrijven en de bekendheid van het POA in de regio zijn aandachtspunten. Dat blijkt ook uit de toelichtingen die gegeven zijn. Enkele citaten illustreren dit.

'POA is onvoldoende bekend bij MKB. Wanneer ze beter bekend zouden zijn, zullen ook meer bedrijven aanhaken.'

'Te weinig betrokkenheid/verbinding met bedrijfsleven, nog veel nadruk op onderwijs. Niet breed genoeg: weinig oog voor basis arbeidsmarkt.'

Ook in de evaluatie uit 2010 bleek de beperkte betrokkenheid van het bedrijfsleven en dan met name het MKB al een aandachtspunt te zijn.

4.3 Resultaat en functioneren POA's

Norm

Regionale partners zijn tevreden over het functioneren van het POA in hun regio.

Bevindingen

Regionale partners zijn positief over de POA's en de resultaten; meer (gezamenlijke) initiatieven en er wordt meer nagedacht over toekomstige knelpunten.

65

Smaken verschillen

In de enquête hebben we stellingen voorgelegd over wat de samenwerking oplevert.

Tabel 20 Wat komt er voort uit de samenwerking?

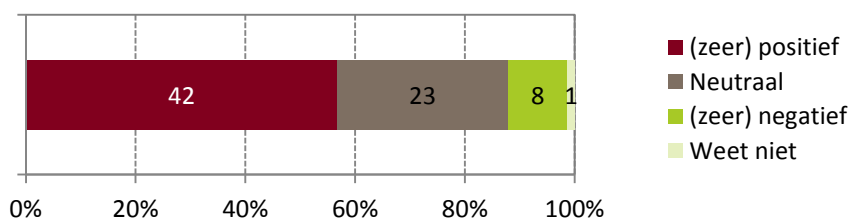
	(helemaal) mee eens	Niet mee eens/niet mee oneens	(helemaal) oneens	Weet niet	Totaal
Het POA zorgt voor initiatieven die anders niet tot stand zouden zijn gekomen	54 (73,0%)	13 (17,6%)	5 (6,8%)	2 (2,7%)	74 (100,1%)
Het POA zorgt voor meer gezamenlijke initiatieven	56 (75,7%)	15 (20,3%)	1 (1,4%)	2 (2,7%)	74 (100,1%)
Door het POA wordt er meer nagedacht over toekomstige knelpunten op de regionale arbeidsmarkt	58 (78,4%)	11 (14,9%)	4 (5,4%)	1 (1,4%)	74 (100,1%)

Bron: Enquête Rekenkamer Oost-Nederland, juni 2014

Uit de enquête komt naar voren dat driekwart van de respondenten het eens is met de stellingen dat er door het POA sprake is van (gezamenlijke) initiatieven die anders niet tot stand zouden zijn gekomen en dat er meer wordt nagedacht over toekomstige knelpunten op de regionale arbeidsmarkt.

Vervolgens hebben we een stelling over het functioneren van het POA op dit moment voorgelegd’.

Figuur 4 Functioneren POA op dit moment (N=74)

Bron: Enquête Rekenkamer Oost-Nederland, juni 2014

Een meerderheid (56,8%) oordeelt (zeer) positief over het POA, ruim 30% oordeelt neutraal en zo’n 10% oordeelt (zeer) negatief. De aantallen zijn te klein om een verantwoorde uitsplitsing te maken om te weten wie (welke O) er negatief oordelen over het functioneren van het POA. De volgende citaten illustreren deze uitkomst.

‘de bijeenkomsten hebben toegevoegde waarde, we leren elkaar steeds beter kennen.’

‘Wij hebben een manier van samenwerken die prioriteert en borgt dat werkgevers betrokken zijn.’

Op de vraag of respondenten het wenselijk vinden dat het POA blijft bestaan geeft 93,2% aan dit wenselijk te vinden. Uit de toelichtingen blijkt dat stakeholders het POA van belang vinden om ook in de toekomst het verbinden van de 3 O’s te bevorderen. De volgende citaten zijn ter illustratie.

‘Essentieel voor het verbinden met elkaar in de O’s’

‘Het overleg heeft voordelen en vraagt geen gigantische tijdsinvestering.’

‘Vanuit de landelijke politiek worden de arbeidsmarkt vraagstukken steeds meer decentraal neergelegd. Dit vraagt een gezamenlijke aanpak van de 3 O’s die via het POA gerealiseerd kan worden.’

5 Toekomst arbeidsmarktbeleid

Dit hoofdstuk is gericht op de toekomst van het arbeidsmarktbeleid. Welke kansen en mogelijkheden zien respondenten voor het arbeidsmarktbeleid en de POA's van de toekomst? En om mee te beginnen, op welke manier geven andere provincies invulling aan het arbeidsmarktbeleid?

5.1 Arbeidsmarktbeleid in andere provincies

We deden vergelijkend onderzoek om inzicht te krijgen in hoe de andere provincies omgaan met hun rol in het arbeidsmarktbeleid. We zijn nagegaan of alle provincies een arbeidsmarktbeleid voeren. Vervolgens bestudeerden we voor een selectie van provincies hun rolinvulling en zijn we nagegaan wat de resultaten van beleid zijn.

10 van 12 provincies voeren arbeidsmarktbeleid

Tien van de twaalf provincies voeren per augustus 2014 een arbeidsmarktbeleid waarin het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt onderdeel is.³⁵ De provincies Zuid-Holland en Utrecht voeren in de bestuursperiode 2011-2015 geen arbeidsmarktbeleid.

Voor de provincie Zuid-Holland geldt dat in 2011 besloten is om –als niet kerntaak- te bezuinigen op het arbeidsmarktbeleid.³⁶ In de bestuursperiode daarvoor was het wel onderdeel van provinciaal beleid. De bezuiniging heeft inhoudelijk betrekking op het beëindigen van de Subsidieregeling Arbeidsmarkt en Onderwijs Zuid Holland. Financieel gaat het om een korting van € 2,2 miljoen per jaar. Daarnaast werd bezuinigd op de drie Regionale Platforms Arbeidsmarktbeleid (RPA's). De bezuinigingen per jaar zijn afgerond voor RPA Haaglanden € 116.000, voor RPA Rijn Gouwe € 79.000 en voor RPA Rijnmond € 141.000. Bij navraag geeft de provincie aan dat zij op zorgvuldige manier de bezuinigingen hebben willen implementeren. Dit heeft ertoe geleid dat de laatste toegekende subsidies (voor uitvoering in het jaar 2011, met een mogelijke uitloop) zijn

³⁵ Bron: web-analyse door rekenkamer in augustus 2014. We zochten op de 12 provinciale websites naar hits op de zoekterm 'arbeidsmarktbeleid'. Als er geen hit was, dan hebben we ter controle navraag bij de betreffende provincie gedaan.

³⁶ Bron: http://www.zuid-holland.nl/notitie_bezuinigen_op_subsidies.pdf

uitgevoerd en begeleid. Er is dus in de huidige bestuursperiode, als uitloper van de vorige periode, enig arbeidsmarktbeleid gevoerd.

Inhoud van arbeidsmarktbeleid

Om een indicatief overzicht te krijgen van het provinciaal arbeidsmarktbeleid in Nederland selecteerden we uit elk landsdeel een provincie die we vergelijken met Gelderland. Het gaat om de provincies Overijssel, Noord-Holland, Brabant en Friesland.³⁷ Als we de inhoud vergelijken tussen de 5 provincies dan constateren we dat:

- a. de provincies een faciliterende rol aannemen: ze initiëren, ondersteunen, stimuleren maar nemen geen rol in de uitvoering;
- b. de provincies focussen op een of enkele topsectoren, waarbij de sector techniek veel aandacht krijgt;
- c. de financiële ondersteuning zich richt op het organiserend vermogen en/of het uitvoerend vermogen (projecten);
- d. alle vijf provincies vraaggericht willen werken en in vier van de vijf onderzochte gevallen er een regionale aanpak is;
- e. bij drie van de vijf provincies aandacht is voor de werkgelegenheid onder jongeren.

In relatie tot punt 'b' is nog te vermelden dat de provincie Zuid-Holland aangaf geen arbeidsmarktbeleid te voeren, maar wel in het economisch beleid aandacht heeft voor de krapte op de arbeidsmarkt binnen de topsectoren.

Resultaten arbeidsmarktbeleid

Om een indicatief overzicht te krijgen van de resultaten van het provinciale arbeidsmarktbeleid zijn de jaarverslagen van de geselecteerde provincies over 2013 naast elkaar gelegd. Daarnaast zijn eerdere evaluaties bestudeerd waarbij we op zoek zijn gegaan naar overeenkomsten in de onderzoeksresultaten.³⁸

Uit de vergelijking van de jaarverslagen komen de volgende punten op het gebied van de beleidsverantwoording naar voren:

- a. de verantwoordingen in de jaarverslagen verschillen aanzienlijk qua concreetheid, inhoudelijke toelichting, gebruik van indicatoren;
- b. veel verwijzingen naar Human Capital beleid;
- c. herhaaldelijk verwijzingen naar projecten om samenwerking vorm te geven: zoals een Pact tussen betrokken partijen, sectorale kennis- of expertisecentra (centers of expertise), conferentie, ronde tafels etc.

Uit de vergelijking van de evaluatieonderzoeken valt over de rol en meerwaarde van de provincie op:

- a. Vanwege de focus van gemeenten en UWV op de aanbodkant van de arbeidsmarkt, ligt de meeste toegevoegde waarde voor de provinciale overheid aan de vraagkant van de arbeidsmarkt;

³⁷ Het betreft een beperkte vergelijking. We vergeleken de begrotingen van 2014, en als die te weinig duiding gaven hebben we onderliggende beleidsdocumenten bestudeerd.

³⁸ Het betreft evaluaties van provinciaal arbeidsmarktbeleid in Gelderland, Overijssel, Brabant en Zeeland. Resultaten die typisch zijn voor de betreffende provincie zijn buiten beschouwing gelaten.

- b. De rol van de provincie wordt omschreven in term als stimuleren, initiëren, ondersteunen, faciliteren. Dus vooral in het scheppen van randvoorwaarden en focus op het organiserend vermogen. De provincie moet niet te dicht bij de uitvoering betrokken willen zijn. Afhankelijk van de stabiliteit en resultaten van het netwerk kan de provinciale regie actief of terughoudend worden ingevuld;
- c. De provinciale ondersteuning heeft de meeste meerwaarde voor de arbeidsmarkt aan het begin (initiatief nemen en organiseren) en aan het einde van de beleidscyclus (monitoren en evalueren);
- d. Er is een ontwikkeling waarneembaar van ondersteuning van losse projecten naar de behoefte tot meer samenhang in de provinciale ondersteuning. De verwachting is dat een programmatische aanpak meer rendement oplevert op de bestede middelen;
- e. De meetbaarheid van de provinciale ondersteuning is onderzoekstechnisch lastig vast te stellen als er op projectniveau geen of beperkt informatie verzameld wordt over de prestaties en effecten;
- f. Als de provinciale ondersteuning wegvalt heeft dit waarschijnlijk de grootste impact op de relatief beperkt ontwikkelde regionale netwerken. Het risico is dat zij onvoldoende meerwaarde kunnen bieden voor de regionale economie en dat hun bestaan vervolgens in gevaar komt.

5.2 Kansen en mogelijkheden rol provincie

In de interviewronde met POA-secretarissen en voorzitters is gevraagd naar de kansen en mogelijkheden voor de provincie in de toekomst.

Er is over het algemeen waardering voor de rol van de provincie Gelderland, hoewel vanuit één POA aangegeven wordt dat de arbeidsmarkt een lokale aangelegenheid is waar de provincie geen rol heeft. Hieronder zijn de kansen en mogelijkheden weergegeven:

Duidelijke keuze over rol provincie

De ruimte die de provincie laat aan de regio's voor de invulling van het arbeidsmarktbeleid wordt gewaardeerd, tegelijkertijd ervaren (een deel van) de POA's dat die ruimte door de provincie wordt ingeperkt. Druk vanuit de provincie om inzicht te geven in de doelmatigheid en om tussentijds informatie te verstrekken over gerealiseerde prestaties zorgen daarvoor. Vanuit de POA's wordt aangegeven dat een duidelijke keuze om de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid al dan niet aan de regio's over te laten voor de toekomst van belang is. Wanneer het arbeidsmarktbeleid aan de regio's wordt overgelaten zou dat ook tot uitdrukking moeten komen in de vrijheid om middelen zelfstandig in te kunnen zetten. De werkwijze zoals bij de stad- en regiocontracten wordt daarbij als voorbeeld genoemd.

Subsidie

Aansluitend op het vorige punt zien POA's een kans in het bundelen van verschillende subsidiestromen en het in één keer ter beschikking stellen aan de POA's met -uiteeraard-afspraken over verantwoording achteraf. De ontwikkeling op de arbeidsmarkt vraagt om continue inspanningen waarvan de resultaten niet altijd binnen een jaar zichtbaar zijn; meerjarenafspraken passen daar beter bij.

Voor de HCA-subsidies is meer duidelijkheid over de subsidiënormen gewenst. De indruk is dat de regels deels 'tijdens het spel' zijn bepaald en er een soort 'interne jurisprudentie' is ontstaan die voor buitenstaanders niet te doorgronden is. Om te voorkomen dat er energie weglekt en er tijd en energie gestoken wordt in projectvoorstellen die niet gehonoreerd zullen worden, is meer duidelijkheid vooraf gewenst.

Arbeidsmarktmonitor

Met uitzondering van één POA geven de POA's aan de monitor te gebruiken. Zij hebben de volgende verbetermogelijkheden voor de toekomst aangegeven:

- De arbeidsmarktmonitor heeft een regionale vertaling nodig; het zou goed zijn als de provincie samen met de regio's die vertaalslag zou maken
- De frequentie (eens per twee jaar) is een aandachtspunt, ter vergelijking: het UWV Werkbedrijf³⁹ maakt eens per twee maanden een notitie over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

5.3 Kansen voor de POA's van de toekomst

Stakeholders geven aan dat het doorgaan op de ingeslagen weg van belang is voor de toekomst van de POA's. Uit de enquête komt naar voren dat stakeholders de verdere samenwerking tussen de O's, ook in relatie tot de arbeidsmarktregio en de invoering van de participatiewet per 1 januari 2015 van belang vinden voor het POA van de toekomst.

'De regio wordt belangrijker dan ooit. Een verbindende schakel is dan van belang.'

Daarnaast wordt aangegeven dat een grotere betrokkenheid van ondernemers bij het POA van groot belang is voor het POA van de toekomst.

'Als het bedrijfsleven meer inbreng pakt, dan kunnen initiatieven worden genomen om de opleidingen en werkgelegenheidsissues beter op elkaar af te stemmen.'

Gevraagd naar wat stakeholders zelf kunnen doen om van het POA van de toekomst een succes te maken wordt aangegeven dat zij hun kennis en ervaring actief kunnen en willen (blijven) inzetten voor de POA's. Een deel geeft daarnaast aan voor zichzelf een

³⁹ Deze notities worden in ieder geval voor de regio Achterhoek en de regio Arnhem gemaakt

rol weggelegd te zien in het breder onder de aandacht brengen van het POA in de regio in het algemeen en bij ondernemers in het bijzonder.

Van anderen vragen de stakeholders (eveneens) om een betrokken en actieve rol.

‘Verantwoordelijkheid nemen en bijdragen door aanwezigheid bij ontmoetingen en bijeenkomsten en aan projecten.’

Bijlage 1:

Onderzoeksopzet

In dit onderzoek staan 3 vragen centraal. Voor de beantwoording van deze vragen zijn deelvragen opgesteld.

1. Wat is de (beoogde) betekenis van de POA's voor het provinciale arbeidsmarktbeleid en hoe doeltreffend is de provinciale ondersteuning van de POA's in Gelderland?
 - a. Aan welke provinciale doelen verwacht de provincie een bijdrage van de POA's?
 - b. Welke provinciale ondersteuning hebben de POA's ontvangen?
 - c. Welke voorwaarden zijn aan de ondersteuning gekoppeld?
 - d. Welke prestaties en resultaten zijn opgenomen in de verantwoording over de ondersteuning?
 - e. Hoe beoordelen bij de POA's betrokken en overige ondernemers de rol van de provincie in het regionale arbeidsmarktbeleid?

2. Wat zijn de visie, de doelen en werkwijzes van de POA's en hoe doeltreffend zijn de POA's in het stimuleren van de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs op regionaal niveau?
 - a. Welke POA's zijn in Gelderland actief en hoe zijn ze geografisch verdeeld over Gelderland?
 - b. Welke rollen en taken hebben de POA's voor zichzelf geformuleerd en wat zijn de verschillen en overeenkomsten?
 - c. Welke doelen streven de POA's na en in welke mate zijn de doelen concreet, meetbaar, realistisch geformuleerd?
 - d. Welke partijen zijn betrokken per POA en hoe is de samenwerking georganiseerd?
 - e. Welke structurele en incidentele middelen (arbeid, geld) ontvangen de verschillende POA's en wie stelt de middelen ter beschikking?
 - f. Welke projecten zijn in de periode 2011-2014 via de POA's tot stand gekomen?
 - g. In welke mate hebben de POA's inzicht in de mate waarin zij de afstemming tussen onderwijs en arbeid verbeteren, dan wel knelpunten oplossen?
 - h. Hoe beoordelen bij de POA's betrokken partijen het functioneren van de POA's in relatie tot de beoogde doelen?
 - i. Wat is de indruk van ondernemers die niet bij POA's betrokken zijn?

3. Welke mogelijkheden zijn er voor de provincie Gelderland om in de toekomst de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs op regionaal niveau te stimuleren?
 - a. Welke keuzes hebben andere provincies gemaakt op het gebied van arbeidsmarktbeleid en welke resultaten hebben zij behaald?
 - b. Wat zijn volgens betrokken partijen kansen en mogelijkheden voor de POA's van de toekomst?

- c. Wat zijn kansen en mogelijkheden voor de provincie op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt in de toekomst?

Methoden

Voor het onderzoek hebben we naast documentenanalyse en interviews een enquête ingezet. In bijlage 2 wordt ingegaan op de enquête. Voor alle methoden geldt dat we een normenkader als toetsingskader hebben gebruikt. Het normenkader hebben we vooraf afgestemd en is hieronder opgenomen.⁴⁰

- De provincie heeft haar rol ten opzichte van de POA's inhoudelijk onderbouwd en indien nodig aangepast aan veranderde omstandigheden
- De provincie heeft een meetbare doelstelling opgenomen waaraan de POA's een bijdrage leveren
- De provincie maakt vooraf aan de POA's duidelijk welke subsidie-eisen zij stelt
- Er zijn duidelijke en realistische afspraken gemaakt over financiële en inhoudelijke verantwoording
- De POA's voldoen aan de bij de subsidie behorende rapportageverplichtingen
- GS hebben PS geïnformeerd over het functioneren en presteren van de POA's en hun bijdrage aan het realiseren van provinciale doelen
- De POA's zijn tevreden over de rol van de provincie
- De provincie biedt actief beleidsrelevante informatie waaronder de arbeidsmarktmonitor aan de POA's aan
- De subsidieregelingen sluiten in voldoende mate aan op de problematiek
- Bij een POA is er sprake van een (netwerk)organisatie met een duidelijke koers, een heldere structuur en financiering en zicht op de resultaten
- De prestaties en resultaten van de POA's zijn gehaald
- De prestaties en effecten van de POA's passen binnen de provinciale doelen
- De betrokken partijen hechten belang aan het bestaan van het POA
- De betrokken partijen zijn representatief voor de regio waar het POA actief is
- De POA's zijn bekend bij de regionale partners
- Regionale partners zijn tevreden over het functioneren van het POA in hun regio

Wijziging ten opzichte van het onderzoeksplan

We zijn in dit onderzoek -anders dan oorspronkelijk gedacht- niet ingegaan op de ondernemers in het algemeen. Daarvoor hebben we enkele onderzoekstechnische redenen:

- Er is geen bestand van de potentiële doelgroep aan ondernemers (per POA) beschikbaar en het is niet het doel van de POA's om alle ondernemers te informeren
- Vanuit ondernemerskringen is afgeraden om ondernemers te betrekken in het onderzoek met behulp van een enquête, dit zal tot een hoge non-response leiden

Omdat het niet op een onderzoekstechnisch verantwoorde wijze te onderzoeken is, besloten we de ondernemers die niet bij een POA betrokken zijn buiten het onderzoek te houden. Daarnaast geven stakeholders al aan dat de betrokkenheid van ondernemers een aandachtspunt is.

⁴⁰ Het normenkader is in tekstuele zin op onderdelen gewijzigd ten opzichte van de versie in het onderzoeksplan.

Bijlage 2:

Verantwoording enquête

Response

Van 2 tot en met 21 juli 2014 hebben we een digitale enquête onder betrokkenen bij de POA's gehouden. We benaderden in totaal 190 personen om mee te doen met onze enquête. Uiteindelijk kregen we 74 enquêtes terug. Dit betekent een response van 39%.

Achtergrond respondenten

Tabel 21 Welke O vertegenwoordigt u?

Organisatie	Percentage in ingevulde enquêtes	Percentage in uitnodigingen
Onderwijs en kennisinstellingen	25%	26,8%
Ondernemers en ondernemersorganisaties	32%	34,2%
Overheid	31%	24,7%
Overig	11%	14,2%
Ik maak geen onderdeel uit van het POA-netwerk	1%	--

Bron: Enquête POA, Rekenkamer Oost-Nederland 2014 en analyse van het netwerkbestand van de verschillende POA's

74

Smaken verschillen

De verdeling van de respondenten over de verschillende organisaties komt in grote lijnen overeen met de verdeling van degenen die een uitnodiging hebben ontvangen voor het invullen van de enquête.

Aandachtspunt bij interpretatie resultaten

Met 39% is de response op de enquête niet erg hoog, maar ook niet ongebruikelijk voor enquêtes. Mogelijk heeft de vakantieperiode de response negatief beïnvloed. Naast de response is ook de achtergrond van de respondenten van belang, deze komt in grote lijnen overeen met de achtergrond van degenen die een uitnodiging voor de enquête ontvingen. Dit betekent dat geen van de O's onderbelicht is en dat de resultaten van de enquête als voldoende representatief kunnen worden beschouwd voor dit onderzoek.

Bijlage 3:

Geraadpleegde bronnen

Geïnterviewden

Provincie

- Dhr. J.J. van Dijk (gedeputeerde)
- Dhr. B. Drewes (teammanager EZ)
- Dhr. M. van der Heijden (project- en programmaleider EZ)

Klankbordgroep PS-leden

- Dhr. M. Groot (PvdA)
- Dhr. H. Koster (CDA)
- Mw. L. van Milaan (D66)
- Dhr. R. Mulder (50+)
- Dhr. K. Ruitenbergh (SGP)
- Mw. M. Schriks (VVD)
- Dhr. P. Wanrooij (PvdA)

75

Smaken verschillen

POA's

- Achterhoek: mw. L. Laman Trip (secretaris) en dhr. H.J. Kok (voorzitter tot 15 juni 2014)
- Arnhem: dhr. H. Korten (secretaris)
- De Liemers: dhr. M. Samuels (secretaris) en dhr. J. Ummenthum (voorzitter tot 1 mei 2014)
- De Vallei: dhr. A. Nederveen (secretaris) en mw. C. van Wijngaarden (officemanager)
- Noord-Veluwe: dhr. G. Marskamp en mw. M. Schuijjer (coördinatoren vanuit respectievelijk de regio Noord-Veluwe en VNO-NCW Midden)
- Rivierenland: dhr. G. Veenendaal (secretaris)
- Stedendriehoek: dhr. J. Fekken (voorzitter Tafel Leert), mw. M. Witteveen (secretaris Tafel Werkt)

- Nijmegen: mw. L. Braam (programmamanager werk en inkomen) en mw. Y. Michels (strategisch adviseur economische zaken)

Documenten

Provinciale documenten

- Subsidiedossiers POA's Achterhoek, Arnhem, De Liemers, de Vallei, Noord-Veluwe, Rivierenland en Stedendriehoek;

- Begrotingen en jaarrekeningen provincie Gelderland periode 2011-2014;
- Evaluatie arbeidsmarktbeleid Gelderland, bureau Bartels, 2011.

Evaluaties en monitoringgegevens van andere provincies

- Brabant: Evaluatie van het arbeidsmarktbeleid in de Provincie Noord-Brabant in de periode 2003 - 2009, ITS-Radboud Universiteit, 2011;
- Overijssel: Dynamiseren en verbinden. Onderzoek naar de provinciale rol t.a.v. onderwijs-arbeidsmarktbeleid. Radar 2011;
- Zeeland: Arbeidsmarkt en onderwijs in Zeeland. Onderzoek naar de aansluiting van het onderwijs en de arbeidsmarkt in de periode 2004 tot heden. Rekenkamer Zeeland 2011;
- Jaarverslagen 2013 van de provincies Overijssel, Noord-Holland, Zeeland, Brabant, Friesland.